

Η ΜΕΛΙΣΣΑ

ΤΙΝ

ΚΥΚΛΑΔΩΝ.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΛΕ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΟΛΥΜΕΡΗ.

ΙΟΥΛΙΟΣ 1845.

ΑΡΙΘ. 8

ΕΝ ΕΡΜΟΠΟΛΕΙ

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΟΛΥΜΕΡΗ.

1845.

AKKADITTE LI

Η ΜΕΛΙΣΣΑ

ΤΩΝ

ΚΥΚΛΑΔΩΝ.

ΙΟΥΛΙΟΣ. 1845.

ΑΡΙΘ 8.

ΟΤΙ Η ΤΥΧΗ ΠΑΝΤΟΣ ΕΘΝΟΥΣ ΚΡΕΜΑΤΑΙ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΚΑΛΗΝ ΑΝΑΤΡΟΦΗΝ ΤΩΝ ΝΕΩΝ.

Αρχή τῆς ἀναγεννήσεως καὶ πτώσεως πάσης κοινωνίας ἀνθρώπων ἀναμφιβόλως εἶναι ἡ καλὴ, ἡ κακὴ ἀνατροφή τῶν πολιτῶν. Ἡ δὲ ἀνατροφή, μὴν ἔχουσα εἰμὴ πολλὰ μικρὰν ἐπιβρόχον εἰς τὴν μεγαλήτεραν ἡλικίαν, καὶ διὰ τὸ νὰ ᾖ καὶ κῦτη βεβρυμένη ἀπὸ πολλὰς καὶ ἀναπορεύτους ἀνάγκας καὶ διὰ τὴν βελτίωσιν, ῥιζωμένην, νὰ εἴπω οὕτως, εἰς αὐτὴν ἔξιν καὶ πρόληψιν, περιορίζεται κυρίως εἰς τὴν νεανικὴν ἡλικίαν, ἥτις, ὡς ἀκμάζουσα καθ' ὅλας τὰς φυσικὰς καὶ ἠθικὰς δυνάμεις, καὶ ὡς ἐμψυχωμένη ὅλως ἀπὸ ζωηρῶν αἰσθημάτων καὶ ἐνθουσιασμοῦ, εἶναι ἐπιδεδεικτικώτερη πάσης ἀνεργείας καὶ τροποποιήσεως καὶ τὴν ὁποίαν, ὡς ἐπιτο- πλεῖστον, μιμοῦνται ὅλοι αἱ μικρότεροι ἄλλαι ἡλικίαι.

Ὅσα ἔθνη ἐπροόδευσαν εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ δόξαν, ἀπ' αὐτὴν τὴν ἀνατροφήν τῶν νέων ἔλαβον τὰ πρῶτα εὐεργετήματα τῆς μορφώσεώς των. Ὅσα δὲ πάλιν ἐξωλοθρεύθησαν, τὴν ἀμέλεια αὐτῆς, ἥτις ἀνοίγει πάντοτε δρόμον τῆς ἀπωλείας τῶν ἠθῶν, ἔδωκε τὴν πρώτην κίνησιν τῆς διαφθο- ρῆς των. Ἰδοὺ περὶ τούτου τί λέγει ὁ σοφὸς Ἀββαὶ Βαρθολομαῖος.

Ἄλλὰ, τίς εἶναι ὁ στερεὸς θεμέλιος τῆς εἰρήνης καὶ τῆς εὐδαιμονίας τῶν ἐθνῶν; Ὅχι βέβαια οἱ κανονίζον- τες τὸ εἶδος τῆς πολιτείας, ἢ οἱ αὐξάνοντες τὴν δύναμιν τοῦ ἔθνους, νόμοι, ἀλλ' ἡ παιδεία καὶ τὰ χρηστὰ ἦθη ἐκ τῶν ὁπαιῶν ἀνδρίζεται ἡ ψυχὴ ὅχι οἱ κολάζοντες, ἢ οἱ ἀνταμείβοντες νόμοι, ἀλλ' ἡ κοινὴ φωνὴ καὶ ὑπό- ληψις τοῦ λαοῦ, ὅταν διαμοιράσῃ ἀκριβῶς τὴν τιμὴν καὶ τὴν καταφρόνησιν. Οὕτως ἔκριναν περὶ τούτου συμ-

φώνως οἱ Νομοθέται, οἱ Φιλόσοφοι, οἱ Ἕλληνες ὄλοι, καὶ ὡς ἴσως ὅλα τὰ ἔθνη. Ὅστις ἀκριβῶς ἐξετάσει τὴν φύσιν καὶ τὰ προτερήματα ἢ ἐλαττώματα τῶν διαφόρων πολιτειῶν, θέλει συμπερνεῖν τελευταῖον συμπέρασμα τοῦτο ὅτι ἡ διαφορὰ τῶν ἠθῶν ἀρκεῖ νὰ φθεῖρη τὴν ἀρίστην πολιτείαν, ἢ νὰ διορθώσῃ τὴν χειρίστην ἀπ' ὅλης Ὅσοι ἐμελέτησαν περὶ τῆς τέχνης πῶς νὰ κυβερνῶνται οἱ ἄνθρωποι, ὄλοι συμφώνως ἐγνώρισαν, ὅτι ἀπὸ τῆς ἀνατροφῆς τῶν νέων κρέμεται ἡ τύχη τῶν πολιτειῶν.

Ἄς ρίψωμεν τώρα τὸ βλέμμα μας καὶ εἰς τὸν ἀσφαλέ- στερον καὶ σοφώτερον μας διδάσκαλον, τὴν γενικὴν ἱστορίαν, διὰ νὰ φωτισθῶμεν καλὰ ἐπάνω εἰς τοῦτο τὸ ἀντι- κείμενον.

Αὐτὴ ἡ ἀκμάστα ποτὲ καθ' ὅλην τὴν νοερὰν καὶ ἠθικὴν δύναμιν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἔθνος ἀφ' ὅσα ἐστάθησαν ἀπ' ἀρχῆς εἰς τὴν γῆν, Ἑλλάς αὐτὴ, λέγω, ἡ ἐκπλήττουσα διὰ τῆς ἀρχαίας ἱστορίας της, παντὸς λογικοῦ ἀνθρώπου καρ- δίαν, Πατρίς μας, ἥτις συγκρινομένη μὲ τοῦ κόσμου ὅλου τὴν ἀπειρον ἔκτασιν δὲν εἶναι εἰμὴ μικρὰ τις γωνία, καὶ τὴν ὁποίαν σήμερον (φεῦ! τ' ὄνειδος!) καλύ- πτει ἀκόμη τὸ σκοτεινὸν κάλυμα τῆς ποταπότητος καὶ τῆς χαμερπείας! Πότε ἔκαμε τὰ πρῶτα εὐεργετήματα τῆς μορφώσεώς της; Ὅπότεν αἱ Δωριεῖς, οἱ Ἀχαιοὶ, καὶ οἱ Ἴωνες ἐπιμελήθησαν τὴν γενικὴν εἰς ὅλους τοὺς πολίτας ἀνατροφήν.— Πότε ἤρχισαν τὰ ἀριστουργήματα τῶν τε- χνῶν καὶ ἐπιστημῶν νὰ λαμβάνωσι τὸν ἀνώτατον ὅρον τῆς ὑπεροχῆς καὶ τελειότητος, ὥστε νὰ διεγείρωσι καὶ αἰσθητῶν τῶν πλέον ἀναισθητῶν ἀνθρώπων τὴν φιλοτιμίαν καὶ τὴν περιέργειαν; Ὅπότεν οἱ Σόλωνες, οἱ Λυκούργοι, οἱ Χα- ρωνδαί, καὶ οἱ Ζάλευκοι ἐθέσπιζον νόμους, ὅχι νὰ πολλα-

πλασιάζωσι καὶ νὰ αὐξάνωσι τὴν κακίαν, ἀλλ' ἱκανοὺς νὰ πείσωσι εἰς τοὺς γεροντοτέρους, ὅτι, αἱ οἱ νέοι νὰ μὴν εἴησι ὑποχρεωμένοι νὰ τρέφωσι τοὺς γονεῖς των, ἐὰν αὐτοὶ δὲν ἐφρόντιζον νὰ τοὺς μάθωσι κάμμιαν τέχνην «(τέχνην, ὄχι ἀπάτην! ὄχι δόλον! ὄχι ὑπουργομανίαν!)» νὰ πορίζωνται τιμῶς καὶ ἐλευθέρως τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαστικὰ μέσα. — Πότε, τέλος πάντων, ἡ Ἑλληνικὴ γῆ διέλαμψεν ἀπὸ τὸ καθρὸν καὶ λαμπρὸν φῶς τῆς παιδείας, τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀνθρωπίνου μεγαλοπρεπειᾶς; Ὄποταν ἤρχισε νὰ βασιλεύῃ εἰς τὰς ἐλευθέρας ψυχὰς ὄλων τῶν Ἑλλήνων τὸ θεῖον τῆς ἀληθινῆς σοφίας ἀξίωμα, «ἐν παντὶ πράγματι καὶ πάντα τρόπον ὠφέλιμος γίνεσθαι» Ἄλλ' ὅταν ἡ ἀλαζονεία τοῦ πλοῦτου καὶ ἡ διαφθορὰ τῆς πολυθεοῦ θρησκείας τῶν ἤρχισεν κατ' ὀλίγον νὰ λαμβάνῃ ἐπιβροχὴν εἰς τὰ πάθη των, εὐθὺς εἰσεχώρητε μεταξύ των ἡ διχόνοια καὶ ἀνισότης, αἱ ὁποῖαι, ὡς πρόδρομοι ὄλων τῶν κακῶν, ἐπιταχύνουν τὴν ἀπώλειαν καὶ καταστροφὴν τῶν κοινωνιῶν. Ἐκ τούτων ἡ διαβολικὴ τῆς ἐξουσίας κατὰχρησις! Ἐκ τούτων ἡ διαφθορὰ τῶν ἡθῶν! Ἐκ τούτων τελευταίων, τὰ ζιζάνια, οἱ λαοφθόροι Μέλιτοι καὶ Ἄνυτοι, καὶ οἱ σοφισταὶ Φοργῆαι, Πῶλοι καὶ Θρασύμαχοι, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν λογικοφθόρον καὶ ἠθοφθόρον διδασκαλίαν των ἤνοιγον τὸν λάκκον τῆς ἀπωλείας εἰς τὴν γενναίαν, δικαίαν, καὶ ἐνδοξὸν ταύτην γῆν μᾶς, καὶ ἐμαστρώπευσαν τὰ μεγαλόφρονα τέκνα τῆς εἰς τὴν χαμέρπειαν καὶ ἰδιοτέλειαν τῶν Ῥωμαίων, τῶν Βενετῶν, καὶ τῶν Σουλτάνων!

Ἡ Ῥώμη, πότε ἤρχισεν ἀπὸ τὸ σκότος τῆς ἀμαθείας καὶ ἡλιθιότητος ν' ἀνθῆ καὶ ν' ἰσκατασταίνεται ἔθνος λαμπρὸν καὶ κραταῖον; Ὄποταν ἔφερον οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τὴν πατρίδα των τὰς σοφὰς διδασκαλίας ἀπὸ τὴν ἐστίαν τῆς σοφίας Ἑλλάδα διὰ νὰ τὰς σπείρωσιν εἰς τὴν καρδίαν τῶν ὁμογενῶν των νέων, καὶ τοὺς νόμους, διὰ νὰ κυβερνώσι δικαίως καὶ ἐναρμονίως τὸ κράτος των. — Πότε ἐστολισθῆ καὶ ἐπεριφρουρήθη μὲ τὴν ἀρετὴν καὶ παιδείαν τοῦ Οὐάβρωνος, τοῦ Κυκέρωνος, τοῦ Αὐγούστου, καὶ τοῦ Βιργιλίου; Ὄποταν οἱ νόμοι τῆς ὑπεχρέωναν καὶ αὐτὰ τὰ ἀνήλικα παιδιά γενικῶς νὰ ἐκστηθίζωσι τοὺς δώδεκα πίνακας διὰ νὰ μορφώνωνται πολῖται λογικοὶ καὶ ἐνάρετοι, ἱκανοὶ καὶ νὰ κυβερνώσι καὶ νὰ κυβερνῶνται εἰς κοινωνίαν. Ἄλλ' ὅταν διέσφειρα καὶ αὐτῶν τὴν καρδίαν ἡ ἐπιθυμία τοῦ πλοῦτου, τῆς τυραννίης, τῆς ἀσπότης πολυτελείας,

τῶν ἀτάκτων καὶ ἀνδραποδιστικῶν ἡδονῶν, ἐξέλιπον οἱ Βρούτοι, οἱ Κούριοι, καὶ Φαβρίκιοι, ἐξέλιπεν ὁ νικηφόρος ἔρωσ τῆς πατρίδος, ἐτθέθησαν τὰ ὑψηλὰ αἰσθημάτων τῆς ἐλευθερίας, ἐταπεινώθησαν τὰ πνεύματα, ἐχάθη ἡ παιδεία, καὶ οἱ πρόων αὐτοκράτορες τῆς οἰκουμένης ὑπέκυψαν αἰσχροῦς τὸν αὐχένα εἰς τὸν Γοτθικὸν ζυγόν.

Αὕτῃ τελευταίον ἡ κομπάζουσα τὴν σήμερον, καὶ εἰς δύναμιν καὶ εἰς σοφίαν Εὐρώπῃ, πότε ἤρχισαν νὰ ἡμερόνωνται οἱ ὄχλοι τῆς ἀπ' ἐκείνην τὴν θηριώδη καὶ ἀγρίαν κατάστασιν; Ὄποταν ἐφύτευσαν εἰς τὴν καρδίαν τῶν τέκνων των τὰς ἠθικὰς καὶ σωτηριώδεις διδασκαλίας τῶν ἐνδόξων προγόνων μας, τὰς ὁποῖας ἐδίωξεν εἰς τὰ μέρη των ἡ τῆς Βυζαντινῆς ἐξουσίας Ὄθωμανικὴ καταστροφή. Ἄλλ' ὅταν ὑπερίσχυεν καὶ εἰς τούτων τὰς καρδίας ἡ ἰλαζωνία τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς ἐξουσίας, ἔκκιμε τὴν μὲν Ἰταλίαν νὰ ἀνδραποδίζετα ἀπὸ τὴν ἀσέλγειαν καὶ δουλοπρέπειαν τῶσων ποταπῶν ἡγεμονίσκων! τὴν δὲ μεγαλοπρεπῆ ποτὲ Ἰσπανίαν νὰ πνιγῆ σχεδὸν μέσα εἰς τὰ αἵματτα τῶν κατοικῶν τῆς, καὶ νὰ καταντήσῃ εἰς τὰς ἡμέρας μας τὸ θέατρον τῆς παραλυσίης!

Ἄλλ' ἐρώτησε καὶ αὐτὰ τὰ ἀκμάζοντα ἤδη ἔθνη, τί εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον διατηρεῖ ὅπως αὐτῶν τὴν πολιτείαν τους; καὶ θέλουν σὲ ἀποκριθῆ συμφώνως, «ἡ ἐπικρατούσα» εἰς αὐτὰ μικρὰ ἢ μεγάλῃ δύναμις τῶν ἡθῶν. «τὰ ἴποτε μόνον δύνανται νὰ συστήσωσι καὶ νὰ διατηρήτωσι καὶ νόμους, καὶ ἐξουσίαν.

Εἰς ὁποιοδήποτε ἔθνος καὶ ἂν δώσωμεν τὴν προτοχὴν μας θέλωμεν εὑρεῖν αὐτὴν ταύτην τὴν ἀλήθειαν τὴν ἀναφερομένην ἀπὸ τὸν Ἀββᾶν Βαρθελεμῆν, ὅτι δηλαδὴ, αἱ ἡ τύχη τῶν πολιτειῶν κρέμαται ἀπὸ τὴν ἀνατροπὴν τῶν νέων, «καὶ πολὺ περισσότερον θέλει μᾶς πείσει εἰς ταύτην τὴν ἀλήθειαν τὸ ὁποῖον ἔχομεν ἔμπροσθέν μας ζωηρότετον παράδειγμα τῆς Πολιτείας τῶν ἠνωμένων Ἐπαρχιῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἧτις σήμερον διαπρίπει εἰς ὅλα ἐν γένει τὰ προτερήματα.

Τὸ ἔθνος τοῦτο μόλις εἶναι 70. περίπου χρόνοι, ἀφροῦ, ἐπαναστήτην κατὰ τῆς Ἀγγλικῆς Ἐξουσίας, διὰ τὰς μεγάλας αὐτῆς καταχρήσεις καὶ τοὺς ἐπιβαλλομένους εἰς αὐτὰ ἀδίκους καὶ βαρεῖς φόρους. ἔλαβε τὴν ἀνεξαρτησίαν του εἰς κατάστασιν ὄχι καλλίτεραν τῆς ἰδικῆς μας. Ἀλλὰ τὴν σήμερον, ἡ διομαχανία, τὸ ἐμπόριον, αἱ ἐπιστήμη, οἱ νόμοι

καὶ ὅλα τὰ ἄλλα συντηρητικὰ τῆς κοινωνίας; μέσα ἀνοῦν καὶ θαλιεύου ἐξόχως; ἀπὸ πᾶν ἄλλο ἔθνος εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν τους ὑπαρξίν. Εἰς τὴν γῆν τους, τίποτε δὲν βλέπει τις χωρὶς τόνον καὶ ζωηρότητα! Ἐπὶ τοὺς ὕψιστον ἐντὸς ὀλίγου εἰς τοσοῦτον θαλὸν δόξης καὶ εὐτυχίας; Ἡ γενικὴ ἀνατροφή τῶν νέων. Αὐτὴν ἐξ ἀρχῆς ἐλαβον μέσον τῆς βελτιώσεως των, καὶ ἕως σήμερον εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ προκοπὴν αὐτῆς καταγίνονται. Εἰς ὅλας τὰς ταξεῖς τῶν πολιτῶν, ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, δὲν βλέπει τις ἄλλο εἰς τὸ ἀνάμετόν τους; εἰμὴ ἐνθουσιασμόν, συνεισφοράς, ἐκκλησίας, καὶ παντὸς ἄλλου εἴδους ἀγωνίας γινομένου περὶ τῆς γενικῆς μορφώσεως καὶ ἀνατροφῆς τῶν νέων. Τοῦτο εἶναι τὸ σπουδαιότερον ἀντικείμενον τοῦ ὁποῦν ἐπαγγελοῖ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς ζωῆς των.

Ὡ! πόση τιμὴ καὶ δόξα, καὶ εὐχαρίστησις εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγωνισθέντας ἐνδόξους; ἐκείνους γέροντας τῶν ἠνωμένων Ἐπαρχιῶν, οἵτινες εἰς ταῖς ἐπιχαρὰς τῶν ἡμερῶν των ἠξιώθησαν νὰ εἰδῶσι τοὺς λαμπροὺς καὶ γλυκεῖς καρπούς τῶν ὑπὲρ πατρίδος ἀγῶνων των.

Ἀμφιβᾶλλομεν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς, ὅτι μὲ τὴν γενικὴν ἀνατροφήν των νέων ἐμποροῦμεν νὰ σηκώσωμεν ὅλην τὴν λέπραν καὶ σκτανικὴν νόσον ἀπὸ τοῦ πολιτικῶν σώματός τοῦ ἔθνους μας; Ἀμφιβᾶλλομεν, ὅτι μὲ τὴν γενικὴν ἀνατροφήν των νέων ἐμποροῦμεν νὰ σιτηθῶμεν τὸν θρόνον εἰς τὰ πλέον στερεὰ θεμέλια τῆς ἀρετῆς καὶ φρονήσεως; Ἀμφιβᾶλλομεν, ὅτι μὲ τὴν γενικὴν ἀνατροφήν των νέων ἐμποροῦμεν νὰ ἀναστήσωμεν ἐκείνην τὴν ἐπὶ τῶν θείων ἡμῶν πατέρων καὶ φωστήρων λαμπρὰν τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας ἐποχὴν, ὅστε νὰ διαλάβῃ πᾶν εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην μὲ τὴν Εὐαγγελικὴν δόξαν καὶ ἀγάπην τῆς; Ἀμφιβᾶλλομεν, ὅτι μὲ τὴν γενικὴν ἀνατροφήν των νέων ἐμποροῦμεν νὰ κάμωμεν τὴν πατρίδα ν' ἀκτινοβολῇ ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἀληθινῆς φιλοσοφίας καὶ μαθητικῆς τῶν τέλων τῆς; Πρέπει ν' ἀφίσωμεν λοιπὸν τὰς καθημερινὰς ἀλλοκότους καὶ ἀνοήτους πολιτικὰς συζητήσεις. Ν' ἀφήσωμεν τὸν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως δόλιον καὶ ἐμπαθῆ πόλεμον, φωτίζοντες αὐτὴν δια τῶν καλῶν παραδειγμάτων καὶ τῆς νοουσείας. Νὰ εἰπωμεν ἀναθεμα! κατ' ἐκείνων οἵτινες ζητοῦν νὰ σπεύρωται ἄλλον πειρασμόν εἰς τὰς ψυχὰς μας, τὴν διχόνοιαν τῶν πολιτῶν καὶ νὰ ἐπιχειρηθῶμεν σταθερῶς καὶ

λόγῳ καὶ ἔργῳ, μὲ μίαν ψυχὴν, μὲ τὸν αὐτὸν ζῆλον, καὶ τὴν αὐτὴν φρόνησιν τὴν γενικὴν ἀνατροφήν των νέων, τὴν μόνον δυνατὴν νὰ καθάρσῃ παντὸς εἴδους μολυσμόν καὶ νόσον ἀπὸ τὴν κοινωνίαν μας, ἀποκατασταίνουσι αὐτὴν καὶ ἠθικῶς καὶ πολιτικῶς ὑγιῆ καὶ εὐρωστον! Α. Β.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΙΣΟΤΗΤΟΣ.

Οἱ μὲν ἄνθρωποι προτιμοῦν τοὺς πλουσίους μᾶλλον ἢ τοὺς πτωχοὺς; ὁ δὲ Θεὸς ἀγαπᾷ τοὺς πτωχοὺς μᾶλλον ἢ τοὺς πλουσίους. Ἀλλ' ἐὰν συνηθροῦν ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ, καὶ κατὰ τῶν ἀνθρώπων, θὰ κατεδικαζόμεν παρὰ τῶν ὑπευργῶν του διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ θὰ ὁμιλήσω περὶ τῆς πολιτικῆς ἰσότητος.

Ἡ περιόχτος συντακτικὴ συνέλευσις ἀναμεινῆσαι εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι γεννῶνται ἐλεύθεροι καὶ ἴσοι πρὸς ἀλλήλους κατὰ τὰ δίκαια. Ὁ Συνταγματικὸς χάρτης δὲν διαλαμβάνει περὶ τοῦ δημοσίου δικαίου ἐν γένει, ἀλλὰ περιορίζεται εἰς τὸ νὰ εἴπῃ ὅτι οἱ Γάλλοι εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου καὶ οἱ μὲν φιλόσοφοι δὲν ἀρκοῦνται εἰς τοῦτο οἱ δὲ Γάλλοι εὐχαριστοῦνται ἂν ὁ νόμος τοὺς ὑποχρεοῖ ἐπίσης ἅπαντας εἰς τὰς διατάξεις του ὅπως ἀπαιτεῖται ἐκθμούς καὶ τίτλους ἂν ἔχουν, καὶ ἂν, ὅτι ἔχουν δικαιοσύνη καὶ τίτλους, δὲν ἔχουν πλέον πραγματικῶς τὸ δίκαιον, ἢ τοῦλάχιστον δὲν ἔχουν τὴν δύναμιν νὰ μεταχειρισθῶν ἀτιμωρητὴ τὸ αὐτογνώμον κατὰ τῶν ἴσων μὲ αὐτοὺς ἐνώπιον τοῦ νόμου πολιτῶν, καὶ νὰ τοὺς ἀδικήσουν.

Πᾶν ὅτι διαίρει ἀντὶ νὰ ἐνώτῃ τοῖς ἀνθρώποις εἶνε κακόν, καλοῖ γεννᾷ ἀπὸ τὸ ἕ. μέρος τὴν ὑπερηφάνειαν, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τὸν φθόνον, δηλαδή τὰ αἰώλια αἴτια τῆς καταδυναστείας, καὶ τῶν πολιτικῶν μεταβολῶν διὰ τοῦτο αἱ διαδοχικαὶ τιμῆ, τὰ προνόμια καὶ οἱ τίτλοι εἶναι ἐναντία τῆς ἠθικῆς. Ἡ Κυρία Δεστέλ λέγει, «ἀπελάττω τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ πολλῶν κακῶν αἰτιῶν» μὲτα, ὅταν ἀπομακρύνουν ἀπ' αὐτῆς τὴν φιλοτιμίαν καὶ τὴν ταπεινότητα.»

Οἱ νόμοι, οἵτινες διερρίζουν ἔσση τὴν διανομὴν των κληρονομιῶν μεταξὺ τῶν διχόχων, ὅχι μόνον εἶναι ἀδικαιοῦν, ἀλλ' εἶναι καὶ κατ' ἐξοχὴν ἠθικῶν. ὡς δὲ λέγει, κατὰ τὴν ἰδίαν Δεστέλ λέγει, τὸ ἀναγκαῖον καθ' ὅλους

» τούς λόγους θεωρούμενον, όταν σταθμίζεται διανεμώμενον
 » εἰς τούς δεομένους ἀπὸ τούς ἔχοντας τὰ περιττά, προ-
 » ξενεῖ βαρυθυμίαν καὶ ἀγανάκτησιν, ἐπειδὴ πᾶς ἄνθρωπος
 » ὄχι μόνον ἔχει τὸ δίκαιον νὰ πορισθῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν
 » ἀναγκαῖα διὰ νὰ ὑπάρξῃ, ἀλλὰ καὶ ἀδικεῖται, ἂν δὲν
 » ἀπολαύῃ ὁπωσούν καὶ τὰ ὅποια ἐντροφᾷ ἡ καρδία καὶ
 » ἡ φαντασία ἀγαθὰ, ὅσα προμηθεύουν ἡ ἀνατροφή καὶ τὰ
 » φῶτα. »

Ἡ ἀρχὴ πάσης ἐλευθέρου πόλεως, εἶναι ἡ ἰσονομία, ἣτις δὲν ἐμποδίζει μὲν κανένα πολίτην νὰ λαμπρυνθῇ εἰς τὸν ἔσχατον βαθμὸν, πλὴν διὰ τῶν ἀρετῶν καὶ προτερημάτων αὐτοῦ, καὶ ὄχι δι' ἄλλων τρόπων· ἰδοὺ ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν τὸ αὐτογνώμον ἐμποδίζει πάντοτε το νὰ βασιλεύσῃ οἱ νόμοι.

Καὶ αὐτὴ ἡ δικαιοσύνη, μολοντί ἔγεινε τόσον εὐκολος καὶ συγκαταβατικὴ πρὸς τούς εὐγενεῖς, δὲν ὑπεχώρησεν εἰς αὐτούς κατὰ πάντα· ἔθεν ἂν διακρίνη ὁπωσούν τινὰς ἐκ τῶν ὅσους προσκαλεῖται μάρτυρας εἰς τὰ δικαστήρια, ὅμως ἔχει τούς αὐτούς σήμερον δι' ὅλους τούς ἐναγομένους, καὶ τὸ αὐτὸ ἰκρίον (echaffaud) δι' ὅλους τοῦ καταδικασμένου εἰς θάνατον· τοῦτο δὲ ὑποθέτει κάποιαν συνάρκειαν τῆς δικαιοσύνης τῶν δικαστηρίων μὲ τὴν πρώτην τῆς φύσεως ἰσότητά, τὴν ὁποίαν ὁ χάρτης καὶ ἡ παρά τῆς συντακτικῆς συνέλευσεως περὶ τῶν δικαιῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐκδοθεῖσα διακήρυξις ἀναμνησκουσι μὲ ἀκριβεῖαν.

Ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος ἐγεννήθη ἐλεύθερος· πάντες οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἴσοι κατὰ τὰ δίκαια· αἱ δύο αὗται ἠθικαὶ καὶ πολιτικαὶ μεγαλαὶ ἀληθείαι, μολοντί καταπολεμοῦνται ἀπὸ τὰς προλήψεις καὶ ἰδιοτελείας, θὰ θριμβεύσουν ἀφεύκτως· ἂν ὅμως ἀκόμη ἀναβάλλεται ὁ θρίαμβος αὐτῶν πρὸς μῆνας ἢ πρὸς χρόνους, ἐστὶ πρὸς τὸ ἀνθρώπινον γένος; Ἡ τύχη του εἶναι ἀσφαλὴς· ἔρχεται ἡ ὥρα, καθ' ἣν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι θὰ ὑποταχῶσιν εἰς τούς νόμους μόνον, δηλαδὴ εἰς τὸν γραπτὸν ὀρθὸν λόγον, ὅτε δὲν θὰ ἤμπορέσει κανεὶς νὰ ὑπεξαιρηθῇ ἀπὸ τὸν ἐντιμὸν αὐτῶν ζυγόν· ὅτε ἡ θέλησις ἑνὸς μόνου, ἢ καὶ πολλῶν δὲν θὰ δυνήθῃ νὰ ἀκυρώσῃ ἢ νὰ τροποποιήσῃ τοὺς ὅποιους ἔθετο νόμους ἢ κοινὴ βούλησις ἀπάντων· ὅτε θὰ γνωρίσει καθέτις ὅτι οἱ ἄνθρωποι ὑπέκχουν μὲν εἰς τὴν βίαν, ἀλλὰ δὲν ὑποχρεοῦνται νομίμως νὰ πεθῶνται εἰς τούς τυράννους· ὅτι πάντα νομίμως ἐκπηγάζει ἀπὸ τὸν νόμον· ὅτι πᾶς νόμος ἔγεινε

ἀπὸ τὴν νομίμως ἐκπερατωμένον γενικὴν τῶν πολιτῶν θέλησιν· καὶ ὅτι τέλος πάντων το αὐτογνώμον καὶ ὁ σφετερισμὸς τῆς ἐξουσίας δὲν ἀλλάτουν φύσιν ἕνεκα τῆς πολυχρονίου διαρκείας τῶν σφετεριστῶν καὶ τῶν βιαιῶν τυράννων, ἐπειδὴ καὶ αἱ παλαιὰ καχεξίαι δὲν παύουν ἵσχυρὰ ἢ νὰ καχεξίαι, διότι παλαιώθησαν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΕΤΕΩΡΩΝ.

Αἱ βροχαὶ γίνονται κατ' ἀνάλογον τῆς ἐξεστρίσεως· Μόνη ἡ Μεσόγειος θάλασσα δίδει εἰς μίαν κλοσκιρινὴν ἡμέραν πέντε χιλιάδες πεντακῶσια ὀγδοῦντα μιλιόνια βαρέλια ἀτμῶν. Εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἐπάνω εἰς τα βουνὰ Κορδιλλιέρ, βρέχει καθημέρην πέντε ἢ ἕξι ὥρας κατὰ συνέχειαν ἑνδεκα μῆνας, καὶ τόσον σφοδραὶ εἶναι αἱ βροχαί, ὥστε δὲν ἤμποροῦν αἱ ἄνθρωποι νὰ ἀνάψωσι πῦρ, διὰ νὰ μαγειρεύσουν.

Ἡ βροχὴ δροσίζει καὶ καθιρίζει τὸν ἀέρα, καὶ τὸν κατασταίνει ὠφελιμώτερον εἰς τὴν ἀναπνοήν. Πολλάκις μὲ τὴν βροχὴν πίπτει καὶ μίαν ὕλην κίτρινην, τὴν ὁποίαν ὁ Ἰουδαῖος λαὸς ὀνομάζει βροχὴν ἀπὸ θεικίον· τὸ κίτρινον τοῦτο εἶναι ἡ σκόνη, τὴν ὁποίαν περιέχουσι τὰ ἄνθη. Εἰς καιρὸν ἀνεμοταραχῆς, ἡ βροχὴ ἀρπάζει τὰ ἔντομα ἀπὸ τὰ δένδρα, τα κατασχίζει καὶ φαίνονται ὡς σταλαγματιαὶ ἀπὸ αἷμα· ὅθεν τοιαύτην τὴν νομίζει ὁ λαός. Ὅταν ανοίγεται κανένας κρατὴρ, καὶ τινάσσεται ἔξω ἡ στάκτη, ὁ ἀνεμὸς τὴν μεταφέρει ἀπὸ μακρυνούς τόπους· ὅθεν γίνεται βροχὴ ἀπὸ στακτῆν τοιαύτη βροχὴ ἔγινε μίαν φοράν εἰς τὴν ἀπέρην θάλασσαν, καὶ διήρκεσε πολλὰς ἡμέρας καὶ ἀπλώθη εἰς διαστήμα πλείοτερον ἀπὸ ἑκατὸν ὥρων.

Ἐὰν οἱ ἀτμοὶ πέσωσι, πρὶν νωθῶσιν εἰς σύννεφον, γίνεται ἡ ὀμίχλη (καταχνίχ), ἣτις ὅταν ἔχη μόνον ὕδατὸς μέρη, δὲν ἔχει κακὴν ὀσμὴν, οὔτε βλάπτει τῶν τὴν ὑγίαν, εἰμὴ διὰ τὴν ὑγρασίαν· ἀλλ' ὅταν ἔχη βλαβερὰ μορία, καὶ ἦαι ἀπὸ λίμνας θρομερῆς, τότε ἔχει κακὴν ὀσμὴν καὶ βλάπτει ἡ ψυχρὰ καὶ παγωμένη πάχνη τοῦ χειμῶνος εἶναι πάντοτε βλαβερὰ· διότι ὀλιγοστεύει τὴν ἀσπὴν δικπνοῦν, διὰ τοῦτο, ὅταν ἐπικρατῇ πολλὰς ἡμέρας, ἀκολουθοῦσιν ἐπιδημικαὶ ἀσθενεῖαι καὶ κινδυνώδεις.

Πολλάκις μεταβάλλονται οἱ ἀτμοὶ εἰς νερόν, πρὶν ἔψω-

θῶσι καὶ γένωσι σύννεφα· ὅθεν πίπτουσι εἰς τὴν γῆν τὴν
 νύκτα, καὶ μαλιστα τὴν ἀνοιξίαν, καὶ αὕτη εἶναι ἡ δρόσος·
 πίπτει καὶ τὸ ἐσπέραι καὶ τὸ πρωῆ, ὅταν ὁ καιρὸς ᾖναι
 ψυχρός. Οἱ αἰτροὶ οἱ ὅποιοι συναζονται τὴν νύκτα, καὶ
 πρὸς τὰ ἐξημερώματα, κάμνουν ἄλλην δρόσον, ὀλίγην
 ὁμῶς τὴν ἡμερᾶν ἢ θερμότης τοῦ ἡλίου, ἀρκιόνει τοὺς
 αἰτρούς, καὶ τοὺς κατασταίνει ἐλαφροτέρους ἀπὸ τὸν ἀέρα·
 ὅθεν στέκονται ὑψηλὰ καὶ δὲν ἐνόηονται, εἰμὴ ὅταν ἀο-
 χίστη ἢ ψύχρα. Εἶναι πολλὰ ὠρελῖμος ἢ δρόσος εἰς τὴν
 Ἀρξίαν, ὅπου δὲν ἐρέχει οὔτε χινοῖται ἢ δρόσος καλλᾶται
 εἰς τὰ ἀνήθη, εἰς τὰ φύλλα καὶ εἰς τὴν φλοῦδαν τῶν φυτῶν
 καὶ γίνεται ἐξαιρετός τροφή τούτων τῶν μερῶν.

Οἱ αὐτοὶ αἰτροὶ, ὅταν πίπτωσι εἰς εἶδος ἐροχθῆς, ἂν
 ᾖναι πολὺ ψύχρα, παγόνουν, καὶ ἂν παγώσωσι, πρὶν γέ-
 νωσι χονδραὶ σταλαγματῆαι, γίνεται χιών. Ἐάν ὁμῶς τὰ
 μέρη τοῦ νεροῦ ἔχωσι καιρὸν νὰ ἐνωθῶσι εἰς βάνιδας πρὶν
 παγώσουσι, γίνεται γάλαξα. Παρατηρεῖται, ὅτι ὑποκάτω
 εἰς τὴν χιόνα εὐρίσκεται θερμότης· ὅθεν αἱ πέρδικες κρύ-
 πονται τοῖ χειμῶνα εἰς τὴν χιόνα, καὶ μετὰ τὴν δια-
 λυσι τῆς χιόνοι, φυτρώνονται χόρτα, διοῖε ἢ γῆ μένει
 ἐρηγμένη καὶ ἔχει καὶ θερμότητα. Ὅταν διαλύεται ἡ
 χιών εἰς τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν, συνόζεται τὸ νερὸν, καὶ
 γίνονται αἱ πηγαὶ, καὶ ἐκ τούτων οἱ ποταμοί. Ὅσον ὠφέ-
 λιμον εἶναι τὸ νερὸν τῆς χιόνος εἰς τὰ φυτὰ, τόσον βλα-
 θερον εἶναι διὰ τὴν ποσιν· καὶ ἐκ τούτου προέρχονται
 πονόλαιμοι καὶ ὄνηες. Τὰ παγωμένα μέλη τοῦ ἀνθρώ-
 που, τριβόμενα μὲ ἄλλο τι, θερμαίνονται παραπολὺ, καὶ
 ἐλάττωνται· κλλ' ὅταν τὰ τριβόμενα μετὰ τὴν χιόνα, αὐτὴ
 ῥοφεῖ τὴν πολλὴν θερμότητα.

ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΙΣ ΤΩΝ ΦΥΓΩΝ ΑΡΜΟΝΙΑΙ ΜΕ ΤΟ
 ΝΕΡΟΝ ΚΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΑΕΡΑ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ
 ΤΩΝ ΦΥΛΛΩΝ, ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΠΩΡΙΚΩΝ.

Καθὼς τὰ ζῶα διακροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις, ἦγον εἰς
 ζῶα τῆς ξηρᾶς, τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ νεροῦ, οὕτω θέλομεν
 θεωρεῖν καὶ τὰ φυτὰ· ἦγον εἰς φυτὰ τοῦ ἀέρος, ἢ τῶν
 βουνῶν, φυτὰ τοῦ νεροῦ, ἦγον τῶν παραποταμιῶν, καὶ
 φυτὰ τῆς ξηρᾶς, ἦγον τῆς πεδιάδος.
 Ὅταν ὁ ἀτμικυρῆς τῆς φύσεως ἠθέλησε νὰ στεφανώσῃ

μὲ φυτὰ καὶ αὐτὰς τὰς ὑψηλοτάτας τῆς γῆς κρυφὰς,
 εἰδίωρε πρῶτον τὰς σειρὰς τῶν βουνῶν παραλλήλους εἰς
 τὰ κύτη τῶν θαλασσῶν, αἱ ὅποιοι ἐμελλον νὰ δίδωσι τοὺς
 ἀτμοὺς εἰς τὰ φυτὰ, τὰς ἐβάλεν εἰς τὰ βεῦματα τῶν
 ἀνέμων, τὰ ὅποια ἐμελλον νὰ φέρωσι τοὺς ἀτμοὺς εἰς
 αὐτὰ· καὶ τέλος, τὰς ἐβάλεν εἰς τὰς διαφόρους τοῦ ἡλίου
 προσβολὰς, αἱ ὅποιοι ἐμελλον νὰ τὰ ζεσταίνωσι. Ἀφοῦ
 εἰδιορίσθησαν αἱ ἀρμονίαι αὐταὶ μεταξὺ τῶν στοιχειῶν,
 ὑψώθησαν τὰ σύννεφα ἀπὸ τὸν Ὠκεανόν, καὶ ἐσκορπίσθησαν
 εἰς τὰ πλέον μακρὰν μέρη τῶν ἠπειρῶν. Διεχύθησαν μὲ
 διαφόρους μορφὰς, ἦγον ὡς οὐμίχλη, δρόσος, βροχὴ, χιών,
 ἄλλα ἔπεσαν ὡς γειμαρφοί, καὶ ἄλλα ἐσωρεύθησαν μετα-
 βληθέντα εἰς χιόνα ἐπάνω εἰς τὰς ἀπροσίτους κορυφὰς
 τῶν Ἄνδων, διὰ νὰ δροσίξωσι μὲ τὰ νερά των τὴν μεσημ-
 βρινὴν Ἀμερικὴν· καὶ μὲ τὴν παγωμένην των ἀτμοσφαι-
 ραν, τὴν εὐρύχωρον θάλασσαν τῆς μεσημβρίας. Τέλος,
 μεγάλοι ποταμοὶ ἐχύθησαν ἐπάνω εἰς τοὺς τόπους, ὅπου
 δὲν ἐρέχει ποτὲ, ἢ σπανίως ἐρέχει, καὶ ὁ Νεῖλος ἐπότισε
 τὴν Αἴγυπτον.

α Βίβεν ὁ Θεὸς ἐξαγαγέτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, σπεί-
 ρον σπέρμα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ
 σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς. β Μετὰ
 τὴν δημιουργὸν τοῦτον λόγον τοῦ παντοδυνάμου, ἐφάνησαν
 τὰ φυτὰ μὲ τὰ ἀναγκαῖα ὄργανα εἰς τὸ νὰ δεχθῶσι τὰς
 εὐλογίας τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ πετελέα ὑψώθη ἐπάνω εἰς τὰ
 βουνὰ τὰ ὅποια περικυκλόουσι τὸν Τανάιν φορτωμένα
 ἀπὸ φύλλα εἰς σχῆμα γλώσσης. Ὁ πυκνὸς πυξὸς ἐκβῆ-
 κεν ἀπὸ τὰς κορυφὰς τῶν Ἄλπεων, καὶ ἡ κάππαρις ἀπὸ
 τοὺς βράχους τῆς Ἀφρικῆς μὲ σκαμμένα φύλλα ὡς κου-
 τάλια, αἱ ἀκλανθαὶ τῶν βουνῶν ἐσύναξαν τοὺς ἀτμοὺς τοῦ
 ἀέρος μὲ τὰ μικρὰ των φύλλα, θαμμένα ὡς ζωγραφισμένοι
 κάλαμοι. Εἰς ἕνα λόγον ὅλα τὰ φυτὰ ἐπαρησίασαν τὰ
 πτηνὰ των ἀνάλογα μὲ τὰς χρεῖας των, καὶ μὲ τὴν
 θέσιν των.

Ἡ ἐπιτηδεύτης αὕτη τῶν φύλλων εἰς τὸ νὰ δέχωνται
 τὸ νερὸν, εἶναι ἀπείρως διάφορος, διότι ὄχι μόνον ἔχουσι
 κίτλα τὰ φύλλα των, ἀλλὰ καὶ ὁ μίσχος (τὸ κοτζάνι)
 ἔχει αὐλακίον. Ἡ πάνσοφος πρόνοια διέταξε τὴν θέσιν
 τῶν κλάδων, καθὼς τὸν δρόμον τῶν ποταμῶν. Ἡ Κέδρος
 τοῦ Λιβάνου, παραδειγμ. χαρὶν ὑψόνει πρὸς τὸν οὐρανὸν τὸ
 κάτω μέρος τῶν κλάδων, καὶ χαμηλόγει τὴν ἄκρην διὰ τὴν

πρώτην θέσει· τὸ νερὸν τῆς βροχῆς τρέχει εἰς τὸν κορμὸν, καὶ διὰ τὴν δευτέραν ἢ γῶν γλιστρᾷ, καὶ πίπτει.

Τὰ φυτὰ τῶν βουνῶν σύρρυσι τὸ νερὸν, τὸ ὁποῖον κρέμεται εἰς τὸν ἀέρα. Εἶπαμεν, ὅτι αἱ κορυφαὶ τῶν βουνῶν σύρρυσι τοὺς ἀτμοὺς, οἱ σπόροι τῶν δένδρων τοῦ βουνοῦ πετώσι, καὶ εἶναι κατασκευασμένοι διὰ τοῦτο τὸ τέλος ὡς λόφοι, ὡς ἀστέρες, ὡς πτερωτοί, κ. τ. λ. Ὅσοι δὲν ἔχουσι τοιαύτην κατασκευὴν, τὰ πουλίαι τοὺς καταπίνουσι· καὶ ἐπειδὴ ἡ φλοῦδα τῶν δένδρων χονεύεται, σπείρειται πολλὰ μακρὰν μὲ τὴν κόπρον τῶν πουλιῶν ἀλλὰ καὶ τὰ τετράποδα μὲ τοιαύτον τρόπον μεταφέρουσι μακρὰν τοὺς σπόρους, καὶ οὕτως εὐρίσκονται φυτὰ, ὅπου δὲν τὰ σπείρει ἀνθρώπου χεὶρ. Τὰ ὑψηλὰ μέρη εὐκολὰ γυμνώνονται ἀπὸ τὸ χῶμα, ἐξαιτίας τοῦ κατηφόρου καὶ τῆς βροχῆς· ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ σπόροι πετώσι, τὰ βουνὰ ἔγιναν τὰ πλέον κατάφυκα μέρη ἀπὸ φυτὰ. Αἱ θεραπείαι τῆς φύσεως εἶναι ἀνώτεροι ἀπὸ τὰ ἐμπόδια, καὶ αἱ ἀναπληρώσεις ὑπερβαίνουσι τὰ δῶρα τῆς.

Εἶναι παρατηρήσεως ἄξιον, ὅχι χωρὶς θαυμασμόν, ὅτι ὁ καιρὸς τῆς ὀριμώσεως τῶν πλειοτέρων σπόρων, οἱ ὁποῖοι πετώσιν, εἶναι πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ φθινοπόρου, ὅπου, διὰ τὴν ἀπειρον σοφίαν, ἥτις κάμνει νὰ ἐνεργῶσιν ἐκ συμφῶνου ὅλα τὰ μέρη τῆς φύσεως, πνέωσιν οἱ μεγάλοι ἀνεμοὶ οἱ λεγόμενοι τῆς Ἰσημερίας, καὶ μεταφέρουσι παντοῦ τοὺς ὀρίμους σπόρους, καὶ σηκόνουν ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς σύνεφα ἀπὸ κονιορτὸν, διὰ νὰ ἀναπληρωθῶσιν αἱ γυμνωθεῖσαι κορυφαὶ τῶν βουνῶν. Ὅλα λοιπὸν τὰ στοιχεῖα συντρέχουσι θαυμασιῶς εἰς τὸ νὰ φυλάττωσι τὰ φυτὰ τῶν βουνῶν· τὰ βουνὰ λοιπὸν δὲν ἐγείναν ἀπὸ σεισμῶν, ἢ ἀπὸ ἄλλα αἰτία, ὡς λέγουσι μερικοὶ, ἀλλ' ἐβλάθησαν ἀπὸ τὴν πάνσοφον τοῦ Ἰψίστου δεξιάν, διὰ νὰ φυλάττωσιν εἰς κάθε πλάτος ἀπὸ τὸν Ἰσημερινὸν τὴν πρέπουσαν ἀρμονίαν τῶν στοιχείων, ὡς πρὸς τὴν φύλαξιν τῶν φυτῶν.

ΠΟΙΗΜΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΒΑΛΛΑΔΑ.

Ἐλλάς λαμπρὰ, σεπτὴ καὶ μακαρία,
ὄβνοερὸ φῶτος πηγὴ κυρία·
Μήτηρ πεπαιδευμένων,
Τοσοῦτων φημισμένων,
Περικλεῶν ἀνδρῶν,

Γῆ εὐθαλῆς τῶν ψυχικῶν ἀνθέων,
Πνευμάτων δὲ αἰεθαλῆς ὠραίων.

Κλέος τῆς οἰκουμένης,
Πίσσης τῆς φωτισμένης,
Διὰ φῶτων τῶν Σῶν.

Γῆ καὶ παστὰς τερπνῆς εὐδαιμονίας·
Πηγὴ φῶτος, καὶ ρίζα τῆς σοφίας·

Κοιλὰς εὐλογημένη,
Γῆ ἡ λελαμπρυσμένη,
Μὲ δόξαν ἀληθῆ.

Ἀστὴρ λαμπρὸς, λαμπρὸς νοδὸς πυρφόρος,
Καὶ τοῦ παντός ὁ μόνος ἑωσφόρος.

Κόσμου φῶτος δοχεῖον,
Σοφίης τὸ ταμεῖον,
Μητέρα ἀγλήῃ.

Μήτηρ Θεῶν κ' Ἡρώων τῶν ἀνδρείων,

Ἀνδρῶν σοφῶν τοσοῦτων μακαρίων·
Ἐν σοὶ διαπρεψάντων,
Τον κόσμον φωτισάντων,
Δι' ἀληθοῦς φῶτος.

Τροφὸς σεπτῆ Μουσῶν καὶ Ἐκκλόου·
Φωταγωγὸς λαμπρῶν τοῦ κόσμου ὅλου.
Μήτηρ χρυσοῦ αἰῶνος,
Θέμεθλον Ἑλικῶνος,
Σοφίας κειωτός·

Ἄν ἡ σκληρὰ τύχη μὲ τεθλιμμένα,
Καὶ πενιχρὰ ῥάκια ξεσχισμένα,
Θέλησε νὰ καλύψῃ,
Σ' αὐτὰ νὰ ὑποκρύψῃ,
Στολήν σου τὴν λαμπράν.

Ἄν κ' ἡ φορὰ φέροντος τοῦ ἀγρίου,
Φῶτων τῶν Σῶν ἐχθροῦ τοῦ ὀλεθρίου,
Θέλησε νὰ Σε ἐκδύσῃ,
Διὰ νὰ σε ἐνδύσῃ,
Χλαμίδα πενιχράν.

Πλὴν ἡ χρυσὴ χλαμὶς τῆς βασιλείας,
Καὶ ἡ λαμπρὰ στολή σου τῆς σοφίας,
Ἐὶν καὶ καλυμμένη,

Κεῖται, κ' ὑποκρυμμένη,
Τοσοῦτον πενιχρῶς.

Πάλιν φωτὸς ἀκτῖνας ἀνατέλει,
Πάλιν τὸ φῶς αὐτῆς ἐξαποστέλλει,
Πάλιν μὲ τῆς σοφίας,
Λεπτινὰς τῆς τὰς θείας,
Δεικνύεται λαμπρῶς.

Ἄν καταιγὶς σφοδρὰ σοὶ ἐμπεισοῦσα,
Καὶ τὰς λαμπρὰς κοιλάδας σ' ἐρημοῦσα,
Θέλητε νὰ σὲ χάσῃ
Νὰ σὲ κατασκεπάσῃ,
Μὲ νέφος λυπηρὸν.

Ἄν Πυρηνεὺς ἄλλός τις τυφλωμένος
Κατὰ Μουσῶν, ὄρμῶν ὡς λυσασμένος,
Κίμνει ν' ἀναχωρήσῃ
Αὐτὰς, καὶ νὰ σ' ἀφήσῃ,
Διὰ τινὰ καιρὸν.

Πλὴν ὁ λαμπρὸς ἀστὴρ σ' ὁ Ἐωσφόρος,
Δυστυχῶν τῶν Σῶν ὁ ἄθλοφόρος,
Πάλιν τρανῶς αὐγάζων,
Τὸ νέφος σου σκεδάζων,
Καὶ σκότους τὴν ἀχλὺν.

Ἀνακαλεῖ Μουσῶν σου τὴν χορείαν,
Εἰς Πιρνασοῦ πάλιν τὴν ἀκρωφελίαν
Ἀπόλλων δὲ κ' αἱ Μοῦσαι,
Εὐθέως προσδραμοῦσαι,
Μὲ ζῆλον τῶν πολύν.

Σοὶ τῆς κλεινῆς καὶ φίλης τῶν πατρίδος,
Τῆς πανταχοῦ λαμπρᾶς γῆς Ἑλληνίδος,
Μητρὸς τῶν τῆς φιλότατης,
Καὶ φιλοστοργωτάτης,
Τὴν θεῖον κεφαλήν.

Ἐπιμελῶς νὰ στέψῃσι φροντίζουσιν
Μετὰ λαμπρῶν στεφμάτων καὶ ἀθροίζουσιν,
Ἀνθήλια ὠραῖα,
Ἀειθαλῆ καὶ νέα,
Καὶ μ' ἐμμελῆ φωνήν.

Χαρῆς ὠδᾶς, ἀλληλοδιαδύχως

Ψάλλον τρανῶς, Ἀπόλλων δὲ εὐστόχως
Τὴν λύραν τοῦ ἐγγίζεις,
Καὶ τὰς δισσεβίζεις,
Ν' ἀρχίσουν τὸν χορὸν.

Κ' ἰδοὺ εὐθὺς ἀπασαὶ συνελθοῦσαι,
Καὶ τοὺς λαμπροὺς στεφάνους σου κρατοῦσαι,
Τὸν Φοῖβον τριγυρίζουν,
Καὶ τὸν χορὸν ἀρχίζουν,
Κ' εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν.

Χαῖρε, βοοῦν, μήτηρ προσφιλεστάτη,
Χαῖρε, ἡμῶν πατρίς ὠραιότατη
Χαῖρε, φωτὸς δοχεῖον,
Ἐπιστημῶν ταμεῖον,
Ἀειθαλῆς πατρίς.

Χαῖρε, χαρᾶς, καὶ τῆς εὐδαιμονίας
Τόπος γλυκὺς, γῆ τῆς ἐπαγγελίας
Χαῖρε, τῆς οἰκουμένης,
Ἀστὴρ τῆς φωτισμένης,
'Ὁραία Ἑλληνίς.

Τὸ λυπηρὸν νέφος τῆς ἀμαθείας,
Καὶ ἡ ἀχλὺς τῆς δεισιδαιμονίας,
Πλέον δὲν σὲ σκοτίζει,
Νὰ ἀναλάμπῃ ἀρχίζεις,
Λαμπρὰ σου ἡ στολή.

'Ὁ φωταυγὴς ἀστὴρ σου ἀνατείλας,
Καὶ τὰς λαμπρὰς ἀκτῖνας τ' ἀποστείλας,
Τὸ νέφος σου σκεδάζει,
Καὶ πάλιν διαυγάζει,
'Ἡ Σὴ ἀνατολή.

Χαῖρε, κἀγὼ βοῶ σοὶ ἐκ καρδίας,
Ὡ προσφιλῆς πατρίς, μετ' εὐλαβείας,
Μήτηρ μοι σεβασμῆ,
Πατρίς μοι ἐρασμῆ,
Χαριεστάτ' Ἑλλάς.

Χαῖρε, τερπνὴ κ' ὄντως εὐλογημένη,
Γῆ ἀγαθὴ, τροφὸς μοι πεφιλημένη,
Στάμνος νεκταροφόρος,
Ἄμπελος καρποφόρος,
Χαρίτων ἡ κοιλάς.

Ἐπὶ φυγῆς τὸ, χαῖρε, σοὶ εὐθύνων,
Καὶ μὲ χαρᾶς δάκρυα ἀνατείνων

Τὰς τρέμουσάς μου χεῖρας,

Κρασπέδου Σῆς πορφύρας,

Ἄπτομαι νοερώς.

Κ' εἰς τὸν λαμπρὸν κόλπον σου ἀναθέτω,

τὴν ἀπκρῆν πύτων μου, καὶ προσθέτω,

Ἐκ βάθους μου καρδίας,

Καὶ μετὰ εὐλαβείας,

Δέξου τὴν εὐμενῶς.

Καὶ μὴ θρηνεῖς, Πατρίς μοι πεφιλμένη,

Δαμπρὰ Ἑλλάς, ἐγκαταλελειμένη,

Ὀρώσα κρημνισμένους,

Καὶ κατερωμένους,

Ναούς Σου τοὺς λαμπρούς.

Ἐπεὶ τὸ πᾶν ποικίλως ἀλλοιοῦται,

Καὶ μὲ τροχὸν ἄστατον ὁμοιοῦται,

Ὅς τ' ἄνω κάτω χώνει,

Τὰ κάτω ἀνυψώνει,

Ἐγείρει καὶ νεκρούς.

Ἥλιου δὲ τὸ φῶς, δὲν ἀμαυροῦται,

Καὶ μὲ σκιάν, ἂν καὶ ποτε κυκλοῦται,

Ὅποταν ἡ παχεῖα

τῆς γῆς πέση σκοτία

εἰς κάθετον γραμμὴν.

Ἀλλὰ ἀπλὴν ἔκλειψιν ποιεῖ μόνον,

Ἐπὶ πολὺν μὴ διαρκούσαν χρόνον,

Καὶ πάλιν ἀνατέλλει,

Ἐκπληκτικῶς ἐκστέλλει

Ἀκτῖνας μὲ ὀρμήν.

ΓΝΩΜΙΚΑ.

Τὸ καλὸν θέλει καιρὸν διὰ τὰ γένη καλόν.

Ζωγράφος τις ἄπειρος τῆς ζωγραφικῆς τέχνης, ἐζωγράφησε μίαν εἰκόνα καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὸν περίφημον ζωγράφον Ἀπελλά διὰ νὰ τὴν δείξῃ, καὶ δείξας αὐτὴν εἶπεν, ὅτι πολλὰ ὀλίγωρα τὴν ἐζωγράφησα· καὶ ὁ Ἀπελλὰ

λῆς τῷ ἀπεκρίθη· καὶ χωρὶς νὰ μοὶ τὸ εἶπῃς, τὸ βλέπω, πλὴν ἀπορῶ, πῶς δὲν ἐζωγράφησες περισσοτέρας τοιαύτας.

Τὸ πολλὰ ἔχει, δὲν πρέπει νὰ γίνητε αἰτίοι τῆς ἀσωτείας.

Ἡθέλησαν ποτὲ τινες ἄσωτοι νὰ δικαιολογηθῶσιν εἰς Ζήνωνα τὸν φιλόσοφον διὰ τὰς ἀσωτείας· καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτὸν ὅτι αὐτοὶ ἐξοδεύουσι πολλὰ· καὶ μὲ τοῦτο, οὔτε ἀδικοῦσιν, οὔτε βλάπτουσι τινὰ, διότι ἔχουσι πολλὰ· πρὸς ταῦτα ἀπεκρίθη ὁ φιλόσοφος νοστιμώτατα, καὶ περιέπαιξε τὴν ἀνοησίαν των· ἀληθινὰ λέγετε· καὶ διὰ τοῦτον τὸν λόγον οὔτε ἠμπορεῖτε νὰ ἐπιπλήξετε τοὺς μαγεῖρους, ἂν κάμωσι τὰ φαγητὰ ἀλμυρὰ, διότι ἠμποροῦσι καὶ ἐκεῖνοι νὰ σᾶς εἴπωσιν· ὅτι εἶχομεν πολὺ ἄλας, καὶ ἐβάλαμεν πολὺ εἰς αὐτά.

Ὁ φρόνιμος προτιμᾷ τὸν εὖξιν ἀπὸ τὸν πλούσιον.

Περικλῆς ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, εἶχε θυγατέρα· καὶ τὴν ἐζήτουν εἰς γάμον δύο· ἀπὸ τοὺς ὁποίους, ὁ μὲν εἰς ἦτο πλούσιος, ὁ δὲ ἄλλος, ἦτο πτωχὸς μὲν, ἀλλὰ πεπαιδευμένος· ὁ δὲ Περικλῆς ἐπροτίμησε τὸν πτωχὸν καὶ πεπαιδευμένον ἀπὸ τὸν ἀπαιδευτὸν πλούσιον. Καὶ πρὸς ἐκείνους, ὅσοι ἦσαν περίεργοι διὰ νὰ μάθωσι τὴν αἰτίαν, ἔλεγεν, ὅτι ζητῶ ἄνθρωπον, ὁ ὅποῖος δύναται νὰ γένη πλούσιος· καὶ ὄχι πλούσιον, ὁ ὅποῖος ἔχει χοεῖαν ἀνθρώπου.

Οἱ φρόνιμοι τιμῶσι τὴν ἀρετὴν, καὶ ὄχι τὴν καταγωγὴν.

Νεανίσκος τις ἦτον ἄνανδρος, καὶ οὐτιδανός, εἶχεν δμως πατέρα ἀνδρεῖον καὶ ἔμπειρον, τὸν ὅποῖον ἐτίμησεν Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς τῶν Μικεδόνων διὰ τὰς ἀνδραγαθίας του· οὗτος ὁ νεανίσκος ἀφοῦ ἀπέθανεν ὁ πατὴρ του, ἐζήτηε νὰ τῷ δίδῃ ὁ Ἀντίγονος τὰς ἰδίαις δωρεὰς ὅσας ἔδιδε καὶ εἰς τὸν πατέρα του· ὁ δὲ Ἀντίγονος τῷ εἶπεν· ἐγὼ ὦ μειράκιον, συνειθίζω νὰ δίδω δωρεὰς εἰς ἐκείνους, ὅσοι βουλοῦσιν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τὴν ἀρετὴν, καὶ ὄχι εἰς ἐκείνους τῶν ὁποίων ἦτον ὁ πατὴρ ἐνάρετος.

Τὸ ἀνθρώπινον γένος ἠθέληεν εἶσθαι χαμένον, ἂν δὲν ἐβοηθούμεθα συναλλήλως. Ἀφοῦ ἡ μήτηρ σκεπάσῃ τὸ σῶμα τοῦ νηπίου, ἐωσοῦ εὐμενῆς τις ὑπηρετῆς νὰ σφουγγίσῃ τὸν ἰδρωτὰ τοῦ θανάτου ἀπὸ τὸ μέτωπον τοῦ ἀποθνήσκοντος,

δὲν ἐμποροῦμεν νὰ ὑπάρξωμεν χωρὶς ἀντίληψιν ἀμοιβῆσαν. Ὅσοι λοιπὸν χρειάζονται βοήθειαν, ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ζητῶσιν αὐτὴν ἀπὸ τοὺς ὁμοειδεῖς των, καὶ κάνεις, δυνάμενος νὰ τὴν χαρίσῃ, δὲν ἐμπορεῖ ν' ἀρνηθῇ αὐτὴν, καὶ νὰ μὴ πταίσῃ.

ΠΑΡΑΓΗΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Ι. Ι. ΡΟΥΣΣΩ ΠΕΡΙ
ΑΝΘΡΩΠΟΜΟΡΦΩΝ ΤΙΝΩΝ ΖΩΩΝ,

Ἐν τῇ τρίτῃ τόμῳ τῆς ἱστορίας τῶν περιηγήσεων ἀναφέρονται ἀνθρωπόμορφα τινὰ ζῶα, ἐπ' ὀνόματι Βέγγων καὶ Μανδριλλῶν. Τα νομιζόμενα ταῦτα τέρατα, κατὰ τῆς περιγραφῆς αὐτῶν, ἔχουσι μὲ τὸν ἀνθρώπον ὁμοιότητος προφανεῖς, καὶ διαφορὰς μικροτέρας, παρ' ὅσας ἔχει ἀνθρώπος πρὸς ἀνθρώπον. Εἰς τὰ ἐκτεθέντα τεμάχια δὲν φαίνονται οἱ λόγοι, διὰ τοὺς ὁποίους οἱ συγγραφεῖς δὲν θέλουσι νὰ ὀνομάσωσι τὰ ζῶα ταῦτα ἀγρίους ἀνθρώπους. εὐκαλὸν ὅμως εἶναι νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι τοῦτο συνέβη, ἐπειδὴ δὲν ἔχουσι νῦν καὶ προφορικὸν λόγον. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀσθενὲς ὡς πρὸς τοὺς εἰδότας ὅτι τὸ μὲν ὄργανον τοῦ λόγου εἶναι φυσικὸν εἰς τὸν ἀνθρώπον, αὐτὸς δὲ ὁ λόγος δὲν εἶναι φυσικός· καὶ ὅτι ὁ πολιτικὸς ἄνθρωπος, τελειοποιούμενος, δύναται νὰ φθάσῃ εἰς βαθμὸν πολλὰ ὑψηλότερον τῆς ἀρχαίας καταστάσεώς του. Ἐξ αὐτῶν τῶν ὀλιγων στίχων τῆς ἐκτεθείσης περιγραφῆς δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν πόσον κακῶς κρητηρήθησαν τὰ ζῶα ταῦτα, καὶ μὲ ὁκοίς προλήψεις ἐθεωρήθησαν· παραδειγματος χάριν, ὠνομάστησαν τέρατα, καὶ ὅμως ὁμολογεῖται κοινῶς, ὅτι τεκνοποιούσιν. Ὁ μὲν Βάττηλος λέγει, ὅτι οἱ Πόγγοι φονεύουσιν, ὅσους ἀπαντήσωσιν Αἰθίοπας εἰς τὰ δάση, ὁ δὲ Πυρχάσιος ἐπιφέρει, ὅτι δὲν τοὺς βλάπτουσι παντελῶς, οὐδ' ὅταν τοὺς προκαταλαμβάνωσιν, ἐκτὸς ἐὰν οἱ Αἰθίοπες τοὺς παρατηρῶσι μετὰ προσοχῆς. Οἱ Πόγγοι περικυκλοῦσι τὸ πῦρ τῶν Αἰθίοπων μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ ὁμοίως ἀφοῦ σβεσθῇ τὸ πῦρ ἀναχωροῦσι. Τοῦτο μὲν ἐστὶ τὸ γινόμενον, τὸ δὲ ὑπόβλημα τοῦ παρατηρητοῦ ὁποῖον; Διότι (λέγει) κατὰ τὰ ἄλλα ἐπιδέξιοι ὄντες, ὁποῖον; Διότι (λέγει) κατὰ τὰ ἄλλα ἐπιδέξιοι ὄντες, εἰς τοῦτο δὲν ἔχουσι νῦν παντελῶς, νὰ φυλάξωσι τὸ πῦρ ἐπιφέροντες ζύλα. Περίεργον εἶναι νὰ ἐννοήσῃ τις, πῶθεν ἐγνώρισεν ὁ Βάττηλος ὅτι ὁ ἐξ αὐτοῦ ἐρανεζόμενος Πυρχάσιος

ὅτι ἡ ἀναχώρησις τῶν Πόγγων ἦτον ἔργον τῆς ἀλογίας των, καὶ ὅχι τῆς θελήσεώς των. Εἰς κλίμα τοιοῦτον, ὅποῖον τὸ τοῦ Λοάγγου, δὲν εἶναι τὸ πῦρ εἰς τὰ ζῶα ἀναγκαιότατον· καὶ ἂν οἱ Αἰθίοπες τὸ ἀνάπτωσι, δὲν ἔχουσι σκοπὸν τὴν θεραπείαν τοῦ ψύχους, ἀλλὰ τὸ νὰ ἐκφοδίσωσι τὰ θηριώδη ζῶα. Εἶναι λοιπὸν ἀπλούστατον, ὅτι οἱ Πόγγοι, μετὰ τινὰ ἀπόλαυσιν τῆς φλογὸς ἢ τῆς θερμότητος, μὴ ἀρεσκόμενοι νὰ μένωσι πάντοτε εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, ἀναχωροῦσι ζητοῦντες τροφήν· ἐπειδὴ βραδύτερον εἰρίσκουσιν οἱ καρποφόροι τοὺς καρπούς, παρ' ὅσον οἱ κρεωφόροι τὰ κρέατα. Καὶ ἄλλως δὲ εἶναι γνωστὸν, ὅτι τὰ πλείωτερα τῶν ζῶων καὶ αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος εἶναι φύσει ὀκνηρά, καὶ ὅτι ἀποφεύγουσι πᾶσαν ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα, ὅταν δὲν ἦναι ἐξ ἀνάγκης ἀφευκτος. Πολλὰ παράδοξον εἶναι τέλος πάντων τὸ νὰ μὴ μάθωσιν οἱ Πόγγοι, ὅτι πρέπει νὰ παραβάλλωσι δαυλοῦς εἰς τὸ πῦρ, οἱ Πόγγοι, οἵτινες ἐξεύρουσι νὰ θάπτωσι τοὺς νεκρούς, καὶ νὰ στεγαζῶσι καλύβας ἀπὸ κλάδους. Ἐγὼ ἐνθυμοῦμαι ὅτι εἶδα πῖθηκον νὰ πράξῃ τοῦτο τὸ πράγμα, τὸ ὅποῖον θέλουσιν, ὅτι ὁ Πόγγος δὲν δύναται νὰ στοχασθῇ. Τότε δὲν ἦτον ὁ νοῦς μου προσεπικὴς εἰς τοιαύτας παρατηρήσεις, καὶ περιήματα τῶντι καὶ ἐγὼ εἰς τὸ αὐτὸ τοῦτο σφάλμα, διὰ τὸ ὅποῖον ἐλέγχω τοὺς περιηγητὰς, μὴ ἐξετάσας ὁποῖος ἦτον ὁ σκοπὸς τοῦ πῖθηκου, νὰ διατηρήσῃ τὸ πῦρ, ἢ ἀπλῶς νὰ μιμηθῇ, ὡς νομίζω, τὴν πράξιν τοῦ ἀνθρώπου; Ἄλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πράγμα, εἶναι ἀποδεδειγμένον, ὅτι ὁ πῖθηκος δὲν εἶναι ἐκ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, ὅχι μόνον διὰ τὴν στέρησιν τοῦ προφορικοῦ λόγου, ἀλλὰ καὶ διότι δὲν ἔχει τοῦ τελειοῦσθαι τὴν δύναμιν, τὸν εἰδικὸν τοῦτον χαρακτῆρα τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν ἐλάβομεν, νομίζω, τοιαύτην πείραν περὶ τῶν Πόγγων καὶ Ὁραγγουτάγγων, ὥστε νὰ ἐξακριβώσωμεν ὁμοίως τὴν φύσιν αὐτῶν· ὑπάρχει ὅμως τρόπος, διὰ τοῦ ὁποῖου καὶ οἱ ἀναξιώτεροι παρατηρηταὶ δύναται νὰ μάθωσιν ἐναργέστατα, ἐὰν ὁ Οὐραγγουτάγγος, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ζῶα, εἶναι εἶδος τοῦ ἀνθρώπου. Ἄλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἰς τοιαύτην πείραν δὲν ἀρκεῖ χρόνος μιᾶς μόνης γενεᾶς, πρέπει καὶ νὰ νομίσωμεν αὐτὴν ἀκατόρθωτον· διότι τὸ ὑποτιθέμενον ἔτρεπε νὰ ἦναι ἀποδεδειγμένον ἀληθές, πρὶν ἢ δοκιμῇ νομισθῇ ὑπεύθυνος.

Αἱ κρίσεις τοῦ ἀπεριέργου καὶ ἀσφύρου νοῦς ἐκπίπτουσιν εἰς ὑπερβολὰς. Οἱ περιηγηταὶ ἐκλαμβάνουσιν ἀπλῶς ὡς

κτηνώδη ζω. ... νοματι πύργων, Μανδρίλλων, Οραγ-
γουτάγγων, τὰ αὐτὰ ἐκεῖνα, τὰ ὅποια θεοποιούντες οἱ
παλαιοὶ, ὠνόμαζαν Σατύρους, Φαύνους, Συλβίους· ἴσως δὲ
μάθη τις δι' ἀκριβεστέρων ἐξετάσεων, ὅτι εἶναι ἄνθρωποι.
Ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἀντὶ νὰ προτέχωμεν εἰς ὅσα λέγει περὶ
τούτων ὁ ἐμπορικὸς Βάττηλος, ὁ Δαμπήρος, ὁ Πυρχάσιος,
καὶ ἄλλοι· ἐξ ἐράνων βιβλιογράφοι, εὐλογώτερον νομίζω
νὰ παραδεχθῶμεν τοὺς λόγους τοῦ Μερύλλα, ἀνδρὸς ἱεροῦ,
πεπαιδευμένου, αὐτόπτου μάρτυρος, ὅστις ἀπλοῦς καὶ
ἀφελῆς ὢν, ἀποδεικνύει ὅμως πάντοτε τὴν εὐφυΐαν τοῦ
νοῦς του.

Τί ἄρα νομίζετε, ὅτι ἤθελον κρίνει τοιοῦτοι παρατηρηταὶ
περὶ τοῦ εἰρημένου παιδίου, τοῦ εὐρεθέντος κατὰ τὸ 1694
ἔτος; τοῦτο δὲν εἶχε παντελῶς λογικοῦ σημεῖον, περι-
πάτει τετραποδηδὸν, ἐστερεῖτο προφορικοῦ λόγου, καὶ
ἐφώναζε μόνον πάντη ἀλλοτρίας τοῦ ἀνθρώπου φωνάς.
Μετὰ πολὺν χρόνον (λέγει ὁ αὐτὸς φιλόσοφος, ὅστις μὲ
ιστόρησε τὸ πρᾶγμα) ἐδυνήθη νὰ προσφέρῃ λέξεις τινάς,
καὶ ταύτας μὲ θάρβαρον τρόπον. Ἀφοῦ δὲ ἔμαθε νὰ ὀμιλῇ,
τὸ ἠρώτησαν περὶ τῆς πρώτης αὐτοῦ καταστάσεως, πλὴν
δὲν ἐνθυμεῖτο τίποτε περισσότερον, παρ' ὅσα ἐνθυμούμεθα
ἡμεῖς, ἐξ ὧν ἐπάθομεν ἐπὶ σπαργάνων. Ἄν συνέβαινε κατὰ
δυστυχίαν νὰ περιπέσῃ τὸ παιδίον τοῦτο εἰς χεῖρας τῶν
ἡμετέρων περιηγητῶν, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι, παρατηροῦντες
τὴν σιωπὴν του καὶ τὴν ἀνοιάν του, ἤθελον κρίνει εὐ-
λογον νὰ τὸ στείλωσι πάλιν εἰς τὰ δάση ἢ νὰ τὸ περιελεί-
σωσιν εἰς τὸ κτηνοτροφεῖον κοινολογοῦντες περὶ τούτου
σοφὰς διηγήσεις, καὶ ἐκλαμβάνοντες αὐτὸ ὡς πολλὰ περι-
εργον ζῶον, μὲ οὐκ ὀλίγην ὁμοιότητα πρὸς τὸν ἄνθρωπον.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ.

Οἱ ἐν τῇ Ῥωσσίᾳ εὐποροῦντες, συνειθίζουσι μεταξὺ τῶν
ὑπηρετῶν αὐτῶν νὰ προσθέτωσι ἓνα παιῖδα, καλῶς ἐκτε-
λεμένον εἰς τὰ ἤθη καὶ τὴν διαγωγὴν αὐτοῦ, διὰ νὰ χρη-
σιμεύῃ ὡς σύντροφος τῶν τέκνων των, τὰ ὅποια, εὐρίσκοντα
μέσον τοῦ νὰ διασκεδάζωσιν ἐν τῇ οἰκίᾳ μὲ ἄθῶα παι-
γνίδια τὴν ὀρμὴν τῆς νεαρᾶς των ἡλικίας, προφυλάττον-
ται ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν συναναστροφὴν, ἧτις πάντοτε εἰς
τούς παιῖδας καταντᾷ φθοροποιὰ καὶ ὀλεθρία. Φαίνεται,

ὅτι εἰς ὅλα τὰ ἔθνη αἰσθάνονται οἱ ἄνθρωποι τὰ ἐκ τῆς
καλῆς ἀνατροφῆς πηγάζοντα εἰς τὰς οἰκογενείας καλὰ.
Τὸ δυστύχημα εἶναι, ὅτι ὀλίγοι ἄνθρωποι κυνηγοῦσιν αὐτὴν
τὴν δυναμένην νὰ εὐτυχήσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν κοινωνίαν,
Καλὴν Ἀνατροφὴν, καὶ ἔτι ὀλιγώτεροι τὴν ἐπιτυχάνουσι,
διὰ τὴν στρεβλὴν αὐτῶν πρὸς ἀπόκτησίν της ἔρευναν.

Ἄρχων λοιπὸν τις Ῥώσσος, πατὴρ πολλῶν τέκνων καὶ
αὐστηρὸς κυβερνήτης τῆς οἰκογενείας του, διετρίει εἰς τὴν
οἰκογένειάν του μικρὸν τινα παιῖδα, ὀνομαζόμενον Ἀντώ-
νιον, πιστὸν, εὐχάγωγον καὶ πνευματώδη. Ὁ δὲ Ἀντώνιος
οὗτος, ζήσας ἐκ τῆς μικροτάτης ἡλικίας του μεταξὺ τῶν
τέκνων τοῦ αὐθεντός του, συνέδεσε περισσοτέρᾳ σχέσιν μὲ
τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ υἱὸν Νικόλαον, ὄντα τῆς αὐτῆς
περίπου ἡλικίας.

Ὁ Νικόλαος, ἀφοῦ ἐτελείωσεν εἰς τὴν Ῥωσσίαν τὴν
σειρὰν τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων, ἐστάλη εἰς τὴν Γαλ-
λίαν διὰ νὰ σπουδάσῃ τὴν ἰατρικὴν, ὅθεν, μετὰ ἑπταετῆ
διατριβὴν ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τοὺς γονεῖς του. Ἡ συμ-
πάθεια, τὴν ὅποیان ὡς σύντροφοι ὁ Νικόλαος καὶ ὁ Ἀντώνιος
εἶχον ριζώσει ἀμοιβαίως εἰς τὰς ψυχὰς των κατὰ τὴν παι-
δικὴν αὐτῶν ἡλικίαν, ἤρχισε καὶ πάλιν νὰ ἀνανεοῦται μετὰ
τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Νικόλαου, μὲ τὰ αὐστηρὰ ὅμως ὄρια
τῆς ἀξιοπροεπείας τοῦ ἐνός, καὶ τῆς ὑποταγῆς τοῦ ἄλλου.

Συνεχῶς ἐδιηγεῖτο ὁ Νικόλαος πολλὰ καὶ μεγάλα
πράγματα περὶ τῆς Γαλλίας εἰς τὸν Ἀντώνιον. Ἄλλ' εἰς
ὅλας ταύτας τὰς διηγήσεις ἀπεσιώπα πάντοτε τὸ οὐσιω-
δέστερον, τὸ ὅποιον ἐπροξένει ἰκανὸν διάφορον εἰς τὸν Ἀν-
τώνιον, ὅστις ἦτο καθ' ὑπερβολὴν θρησκός. Τὸν ἠρώτησεν
ἐπὶ τέλους ὁ Ἀντώνιος, « ἐὰν εἰς τὴν Γαλλίαν ὑπῆρχον
» ἐκκλησίαι τοῦ δόγματός μας, ἐὰν αὐτὸς ἐσύχναζε κατὰ
» τὴν μικρὰν του συνήθειαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐὰν εἰς
» ἐκεῖνον τὸν τόπον οἱ ἄνθρωποι ἦσαν πολλὰ εὐσεβεῖς, κα-
» θὼς καὶ εἰς τὴν Ῥωσσίαν. » Ὁ Νικόλαος τῷ ἀπήντησε :
» « Μάλιστα. Εἰς τὴν Γαλλίαν, ἀντὶ τῶν ἐκκλησιῶν ὑπάρ-
» χουν τερπνὰ θέατρα, ὠραῖοι περίπατοι, καὶ εὐχάριστοι
» συναναστροφαί. Μεταξὺ τῶν τριῶν τούτων μαγευμάτων
» ἐμπορεῖ τις τῇ ἀληθείᾳ νὰ περάσῃ ἐκεῖ τὴν ζωὴν του
» εὐδαιμόνως καὶ ἀνεπαισθήτως. » « Ἄστειεύεσθε, » τῷ
εἶπεν ὁ Ἀντώνιος. « Δὲν ἀστειεύομαι διόλου, ἀπεκρίθη ὁ
» Νικόλαος· ἀλλὰ σὺ εἶσαι μωρόλογος. Ἐδῶ ὅλοι οἱ ἄν-
» θρωποι σχεδὸν εἶναι μωροὶ καὶ δὲν ἐξεύρουσι πῶς νὰ
» ζῶσιν. Αὐτὰ τὰ ὅποια ἤδη μὲ λέγεις, εἶναι γενήματα

» τῶν κλογῆρων καὶ συστήματα τῶν Κυβερνήσεων, ἀφο-
 » ρῶντα πολιτικούς σκοπούς; » εἰς ὅλα δὲ ταῦτα ἐπρή-
 » σθησε καὶ τινὰς ἰδέας ἀντιθεϊκάς, ἀρχίσας νὰ κατηχῇ
 αὐτὸν πλαγίως τὴν ἀθείαν. Ὁ δὲ Ἀντώνιος προσβληθεὶς
 κατάκαρδα ἀπὸ τοὺς τοιοῦτους βλασφημικούς λόγους τοῦ
 Νικολάου, ἐρυθρίασε χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἐκφράσῃ τι, ὡς
 ἐκ τῆς θείσεώς του.

Μίαν λοιπὸν ἡμέραν ἐχρειάσθη νὰ ὑπάγῃ ὁ Νικόλαος εἰς
 μακρυνόν τι μέρος, φέρων μεθ' αὐτοῦ μεγάλην τινὰ ποσό-
 τητα χρημάτων, διὰ νὰ ἀγοράσῃ μίαν ἰδιοκτησίαν. Καὶ
 ἐπειδὴ τὸ μέρος ἐκεῖνο ἦτον ἐπικίνδυνον διὰ τοὺς ἐνε-
 δρεῦοντες κατὰ τὴν ὁδὸν ληστὰς, ἠναγκάσθη νὰ πάρῃ
 μαζὴ του τὸν Ἀντώνιον, ὡς σύντροφον τῆς ὁδοιπορίας του
 καὶ ὡς συμβοηθὸν του ἐν καιρῷ κινδύνου. Ὁ δὲ Ἀντώνιος, μὴ
 λητμονήσας τὸν ἀσεβῆ τρόπον τοῦ Νικολάου, ὅστις τὸν κα-
 τετάραξεν, ἔλαβε μετ' αὐτοῦ δύο πιστόλια χάριν προφυλα-
 κῆς, καὶ ἐν ξιφιδίον διὰ τὸν Νικόλαον.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ ὁδοιπόρησαν
 ἱκανὸν δρόμον, ἐσταμάτησαν εἰς ἀσφαλὲς ὁπωσοῦν μέρος,
 διὰ νὰ ἀποστάσῃ τὰ ἄλογα τῆς ἀμάξης, καὶ οὕτως ἐπα-
 ρακάθισαν εἰς τὴν ἄκραν ἐνὸς δάσους, διὰ νὰ ἀναπαυθῶσιν
 ὀλίγον καὶ νὰ προγευματίωσι. Τελειώσαντες δὲ τὰ πρό-
 γευμα, ὁ μὲν Νικόλαος ἤρχισε νὰ καπνίζῃ· ὁ δὲ Ἀντώνιος
 ἐξέβαλλε πρῶτον ἀπὸ τὴν τζέπην του τὰ πιστόλιά του,
 καὶ ψελαφήσας αὐτὰ ἔθηκε κατὰ γῆς· ὕστερον ἐκβαλλὼν
 καὶ τὸ ξιφιδίον του ἤρχισε νὰ τὸ ἐτοιμάζῃ, φαινόμενος
 διὰ μιᾶς εἰς τὸν Νικόλαον ἀγρίος καὶ τρομερός! Ἐξαφνη-
 σθεὶς λοιπὸν τότε ὁ Νικόλαος ἀπὸ τὸ φρικῶδες φαινόμε-
 νον, ἠρώτησε μὲ πολλὰ διακεκομμένη φωνήν: « Τί κά-
 » μνεις! μῆπως ἔρχονται κατεπάνω μας λησταί; Τί
 » ἀκολουθεῖ! διατί ἐτοιμάζεις τὰ ὄπλα σου; » « Δὲν ἔρ-
 » χεται κανεὶς κατεπάνω μας, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος
 » ἀγρίως, καὶ ἐτοιμάζω τὰ ὄπλα μου διὰ νὰ σὲ φονεύσω.
 » Περιμένω νὰ τελειώσῃς τὸ κάπνισμά σου, καὶ εὐθὺς
 » θέλω διαπεράσει τὸ ξίφος τοῦτο ἀπὸ τὴν καρδίαν σου!

Ὁ Νικόλαος ἔχασε διὰ μιᾶς τὴν ὄψιν τοῦ προσώπου
 του, καὶ ἤρχισαν νὰ τρέμωσι καὶ αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες
 του. Μόλις δὲ μετὰ πολλοὺς κτύπους τῆς καρδίας του,
 ἐξέφρασε τὰ ἀκόλουθα: « Τί λέγεις; τὸν εὐεργέτην σου
 » θὰ φονεύσῃς; Δὲν εἶσαι οὐ ὅστις ζῆς τοσαύτους χρόνους
 » εἰς τὴν οἰκίαν μας, καὶ εὐεργετηθῆς τοσάκις ὑπὸ τοῦ

» Πατρός μου; καὶ τώρα σηκώνεις μαιφόνον χεῖρα κατ'
 » ἐμοῦ! Θεέ μου! ὑπάρχει τόση ἀπιστία εἰς τὸν Κόσμον!
 » Ἄ! τί κακὸν μ' εὔρεν; τίς δύναται νὰ μὲ σώσῃ ἀπὸ
 » τοιαύτην ἀδικον καὶ τρομερὰν τῆς ζωῆς μου στιγμὴν!
 » Ὁ Ἀντώνιος ἀτενίζων τὴν χεῖρά του μετὰ τὸ ξίφος διὰ νὰ
 τὸν κτυπήσῃ, λέγει: « Εἰς μάτην ἐπικαλεῖσαι τὴν Θεῖαν
 » βοήθειαν, διότι ὁ Θεὸς δὲν βοηθεῖ ποτὲ τοὺς ἀσεβεῖς. Δὲν
 » ἐβλασφημήσας τοσάκις κατὰ τοῦ Παντοδυνάμου Θεοῦ;
 » καὶ τώρα ἐπικαλεῖσαι Αὐτὸν τὸν μέγαν Ποιητὴν, τὸν
 » Ὅποιον ποτὲ δὲν ἐφοβήθης! ποτὲ δὲν ἐσεβάσθης! ποτὲ
 » δὲν ἠγάπησας! ἀφοῦ ἀπεμακρύνθης ἀπὸ τὴν Πατρικὴν σου
 » οἰκίαν; Ὅταν ἐκλείψῃ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν καρ-
 » δίν του ἀνθρώπου, ὡς συχνάκις ἔλεγες, ὁποῖαν δικαιο-
 » σύνην καὶ συμπάθειαν ἐμπορεῖ πλέον νὰ ἔχῃ αὐτὸς πρὸς
 » τοὺς ὁμοίους του; Ὅταν ἐκλείψῃ ἀπὸ τὴν ψυχὴν του ἡ
 » ἰδέα τῆς θείας μεγαλειότητος, τῆς θείας ὀργῆς καὶ κατα-
 » δίκης, πρὸς τί ἡ ἀγάπη τῶν ὁμοειδῶν του; πρὸς τί ἡ
 » εὐγνωμοσύνη καὶ ἡ ἀρετὴ; Δὲν ὑπερβαίνει καὶ αὐτὰ τὰ
 » θηρία τοῦ δάσους εἰς τὴν κακίαν καὶ τὴν σκληρότητα; »
 Ὑψόνει ὁ Ἀντώνιος τὴν χεῖρά του, προσποιούμενος, ὅτι θὰ
 ἐμπήξῃ τὸ ξίφος εἰς τὰ σπλάγχνα τοῦ Νικολάου, ὅστις,
 κατατρομασμένος ἀπὸ τὰς ἐντόνους ἐκφράσεις τοῦ ὀργίλου
 Ἀντωνίου, ἔπεσε παρευθὺς κατὰ γῆς λυποθυμούμενος!

Ἄμα ἔπεσεν ὁ Νικόλαος κατὰ γῆς, ὁ Ἀντώνιος ἔρριψεν
 ἀπὸ τὰς χεῖρας του τὰ ὄπλα, καὶ ἤρχισε νὰ τὸν περιθάλλῃ
 μὲ βράντισματα καὶ ἄλλα, διὰ νὰ τὸν φέρῃ εἰς ζωογονίαν.
 Μετ' ὀλίγον ἤρχισε νὰ συνέρχεται ὁ Νικόλαος, καὶ ἐμβλέ-
 ψας ἔμπροσθέν του πάλιν τὸν Ἀντώνιον: Ἐκραύγασεν:
 « Θεέ μου! Σὺ εἶσαι πάλιν ἐμπρὸς μου! διατί μὲ παι-
 » δεύεις; Ἴδου, κτύπησόν με διὰ νὰ ἐλευθερωθῶ ἀπὸ τὰς
 » χεῖράς σου! » Ὁ Ἀντώνιος τότε τῷ ἀπήντησε μὲ γλυκὴν
 καὶ ἀφελὲς ὕφον: « Νικόλαε! μὴν ἀνησυχῆς, διότι ἐγὼ
 » δὲν σὲ κτυπῶ. Ἐπιθυμῶ νὰ συνέλθῃς εἰς τὸν ἑαυτὸν σου
 » διὰ νὰ σὲ ὁμιλήσω. Ἄμα δὲ συνῆλθε, τῷ εἶπε: « Ἐγὼ
 » δὲν εἶχα ποτὲ σκοπὸν δόλιον, καὶ τοῦτο τὸ ἀπέδειξεν ἡ
 » τόσων ἐτῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ Σας ζωὴ μου. Πειραχθεὶς πολὺ
 » ἀπὸ τὰς νέας σου εἰσηγήσεις, τὰς ὁποίας ἀφοῦ ἤλθες
 » ἀπὸ τὴν Γαλλίαν ἤρχισες νὰ μὲ κάμνης, ἔδραξα τὴν πε-
 » ρίστασιν ταύτην διὰ νὰ σὲ κάμω νὰ αἰσθανθῆς πραγμα-
 » τικῶς, ὅτι ὁ ἀνθρώπος δταν ἐκκλινῇ ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ
 » Κυρίου, κατανατᾷ νὰ γίνῃ θηρίον ἀνήμερον· τὰ δὲ αἰσθή-
 » σεις

» ματα τῆς εὐγνωμοσύνης, τῆς ἀγάπης, καὶ τὰ τοιαῦτα,
 » μηδενίζονται πλέον εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ τοιούτου. » εἶχει
 » δίκαιον, τῷ εἶπεν ὁ Νικόλαος, πιάσας τὴν χεῖρά του . .
 » . . Εἶμαι πολὺ μεταννημένος διὰ τὸ τοιοῦτον μεγάλον
 » μου σφάλμα, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θέλω ἀρχίσει νέον στάδιον
 » τῆς ζωῆς μου, τοῦ νὰ περιπατῶ μὲ τὸν φόβον τοῦ Κυ-
 » ρίου. — Ὁ Νικόλαος ἤρχισε τῷ νῦντι νέαν ζωὴν εὐτελεῖ.

Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν των, ἐδιηγήθη ἐν λεπτομερίᾳ ὁ Νικόλαος τὸ συμβεβηκὸς πρὸς τὸν πατέρα του ὅστις ἐβράβευσε μεγαλοπρεπῶς τὸν Ἀντώνιον.

Ο ΙΟΥΔΑΝΗΣ.

Ἐπιθύμουν νὰ ἴδω τὸν Ἰορδάνην κατὰ τὸ μέρος, ὅπου χύνεται εἰς τὴν νεκρὰν θάλασσαν· ἀλλ' οἱ Ἀραβες δὲν ἤθελαν νὰ μὲ ὀδηγήσωσιν ἐκεῖ, ἐπειδὴ σιμὰ τῶν ἐκβολῶν, ὁ ποταμὸς στρέφεται εἰς τὰ ἀριστερὰ, καὶ πλησιάζει τὰ βουνὰ τῆς Ἀραβίας. Ἐξ ἀνάγκης λοιπὸν, ἀπεφάσισα νὰ ὑπάγω μόνον εἰς τὴν πλησιεστέραν μας καμπυλότητα τοῦ ποταμοῦ. Ὄθεν, χαλάσαντες τὴν οὐκνην, ἐπροβαίναμεν μὲ ὑπερβολικὴν δυσκολίαν, διὰ μίαν καὶ ἕμιστιαν ὥραν, ἐπάνω ψιλῆς λευκοτάτης ἄμμου. Ἐπλησιάζαμεν δὲ εἰς δάσος τι φοινίκων καὶ μυρικῶν, τὸ ὅποιον μ' ἐφάνη πολλὰ παράξενον νὰ ἴδω εἰς τὸ μέσον τῆς ἀκέρπου ταύτης γῆς, ὅτε οἱ Ἀραβες ἐστάθησαν ἔξαφνα, καὶ ἔδειχναν κάτι, τὸ ὅποιον ἐγὼ ἀκόμη δὲν εἶχα παρατηρήσειν εἰς τὸν πάτον τῆς κοιλότητος. Ἐκύτταξα, ἀλλὰ δὲν ἠϊπόρεσα νὰ καταλάβω τί εἶναι· ἐφαίνετο ὡσαν ἄμμος κινουμένη. Ὄταν ἐφθάσαμεν σιμώτερα εἰς τὸ παράξενον τούτο ἀντικείμενον, ἴδα κίτρινον τι ρεῦμα τὸ ὅποιον μόλις ἠμποροῦν νὰ διακρίνω ἀπὸ τὰς ἐπὶ τῶν χειλέων αὐτοῦ ἄμμους, κατακυλισμένον καὶ προβαῖνον ἀργάτατα. Τούτο ἦτον ὁ Ἰορδάνης.

Εἶχα ἐπιθεωρήσειν τοὺς μεγάλους ποταμοὺς τῆς Ἀμερικῆς, μὲ τὴν ἡλιονὴν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἡ μοναξία καὶ ἡ φύσις γεννοῦν εἰς τὴν ψυχὴν· εἶχα ἐπισκεφθῆν τὸν Τίβεριν μὲ ἐνθουσιασμόν, καὶ ζητήσειν μὲ τὸν αὐτὸν ζῆλον τὸν Εὐρώταν καὶ τὸν Κηφισόν· ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ ἐκφράσω τί αἰσθάνθη, ὅτε ἴδα τὸν Ἰορδάνην. Ὅχι μόνον μὲ ἐνήθμιζεν αὐτὸς ὁ ποταμὸς περιβόητον ἀρχαιότητα, ἀλλὰ καὶ αἱ ὄχθαι αὐτοῦ ἐπαρουσίαζαν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τὸ

θέατρον τῶν θαυμάτων τῆς θρησκείας μου. Ἡ Ἰουδαία εἶναι ὁ μόνος τόπος εἰς τὸν κόσμον, ὅστις ἀναζώνει εἰς τὸν περιηγητὴν τὴν μνήμην ἀνθρωπίνων τε καὶ οὐρανίων πραγμάτων, καὶ ὅστις διὰ μέσου τοῦ συνδυασμοῦ τούτου γεννᾷ εἰς τὴν ψυχὴν ιδέας καὶ αἰσθήματα, τὰ ὅποια οὐδὲν ἄλλο μέρος τῆς οἰκουμένης εἶναι ἱκανὸν νὰ διεγείρῃ.

Οἱ Ἀραβες ἐγυμνώθησαν καὶ ἐπήδησαν εἰς τὸν Ἰορδάνην. Ἐγὼ δὲν ἐτόλμησα νὰ ἀκολουθήσω τὸ παράδειγμα των διὰ τὸν πυρετόν, ὅστις ἀκόμη μ' ἐβασάνιζεν· ἐγονάτισα ὅμως ἐπάνω εἰς τὴν ὄχθην ὁμοῦ μὲ τοῦ· δύο μου δούλους καὶ τὸν διερμηνευτὴν τοῦ μοναστηρίου. Ὑστερον ἐπῆρα ὀλίγον νερὸν ἀπὸ τὸν ποταμὸν εἰς δερμάτινόν τι ἀγγεῖον· πλὴν δὲν μ' ἐφάνη γλυκὺ ὡτάν μέλι, κατὰ τὴν φράσιν εὐσεβοῦς τινος ἱεραποστόλου. Τὸ ἐστοχάσθην ἐξεναντίας μᾶλλον στυφόν· ἀλλὰ, μολονότι ἔπια ἀρκετὴν ποσότητα, δὲν ἔπαθα τίποτε· μάλιστα δὲ νομίζω ὅτι ἤθελον εἶσθαι πολλὰ νόστιμον, ἀν' ἐκαθαρίζετο ἀπὸ τὴν ἄμμον τὴν ὁποίαν φέρει συνάμα.

Περίπου δύο λεύγας μακρὰν ἀπὸ τὸ μέρος, ὅπου ἐστεκόμεθα, ἴδα ἀνωτέρω, πλησίον τοῦ ποταμοῦ δάσος τι ἀρκετῆς ἐκτάσεως. Ἐκεῖ ἀπεφάσισα νὰ προχωρήσω, διότι ἐλογαρίαζα ὅτι αὐτὸς πρέπει νὰ ἦναι σχεδὸν ὁ τόπος, ὅπου οἱ Ἰσραηλιταὶ ἐπέρασαν τὸν ποταμὸν, ἀντικρὺ τῆς Ἰεριχῶ, ὅπου τὸ μάννα ἔπαυσε νὰ πίπτῃ, ὅπου οἱ Ἑβραῖοι ἐγεύθησαν τοὺς πρώτους καρποῦ. τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας, ὅπου ὁ Ναϊλὴν ἐθεραπεύθη ἀπὸ τὴν λέπραν του, καὶ τὸ λευταῖον, ὅπου ὁ Χριστὸς ἐβαπτίσθη ἀπὸ τὸν ἅγιον Ἰωάννην.

Πρὸς τὸ μέρος τούτο ἐπροβαίναμεν, ἀλλὰ, σιμώσαντες ἠκούσαμεν τὰς φωνὰς ἀνθρώπων εἰς τὸ δάσος. Κατὰ δυστυχίαν δὲ, τοῦ ἀνθρώπου ἢ φωνῆ, ἥτις πικροῦ ἀλλοῦ σὲ εὐφραίνει, καὶ τὴν ὁποίαν ἤθελέ τις ἀγαπᾶν ν' ἀκούῃ ἐπάνω εἰς τὰ χεῖλη τοῦ Ἰορδάνου, εἶναι αὐτὸ ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον σὲ φοβίζει πλειότερον εἰς τὰς ἐρήμους ταύτας. Οἱ Βηθλεεμίται καὶ ὁ διερμηνευτὴς ἐπρόβηλαν εὐθὺς νὰ συρθώμεν ὀπίσω· ἐγὼ ὅμως τοὺς εἶπα, ὅτι δὲν εἶχα ἐλθεῖν τόσον μακρὰν διὰ νὰ ἦμαι τόσον βιάστικὸς νὰ ἐπιστρέψω· ὅτι ἐσυμφώνουν μὲν νὰ μὴν ὑπάγω παράνω, ἀλλ' ὅτι ἤμην ἀποφασισμένος νὰ ἐξετάσω τὸν ποταμὸν ἀντικρὺ τοῦ μέρους, ὅπου τότε ἐστεκόμεθα.

Μὲ δυσταρέσκειαν ἔλιξαν εἰς τὴν ἀπόφασίν μου, καὶ

ἔπλησαν πάλιν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ Ἰερδίου, τὸν ὁποῖον κύρωμά τι εἶχε μακρύνειν ὀλίγον ἀπὸ ἡμᾶς. Τὸν εὗρηκα τοῦ ἰδίου πλάτους καὶ βάρους καθὼς μίαν λεύγαν κατωτέρω, δηλαδή εἰς ἡ ἑπτὰ πόδας βαθὺν πλησίον εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ ὡς πενήτηντα θήματα πλατύν.

ΟΙ ΕΞΟΡΙΣΤΟΙ.

(Συνέχεια. Βλέπε Ἀριθ 7. Σελ. 105.)

Τὰ μέχρι τοῦδε λεχθέντα περὶ τοῦ Νικολίου 'Ροζόβη δίδουν γνῶσιν εἰς τὸν ἀναγνώστην περὶ τῆς ἐνεργητικότητος καὶ τῆς ἡμεροτήτος τοῦ χαρακτῆρος του· οὕτω μακρὰν τοῦ νὰ ταπεινωθῆ ἀπὸ τὴν νέαν του θέσιν ἐσκέπτετο μᾶλλον πῶς νὰ τὴν κατακτήσῃ εὐάρεστον.

Ἄμα ἐφθασεν εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε διορισθῆ μέρος, τοῦ παρεχώρησαν ἐργαλεῖα διὰ νὰ ὑλοτομῆ καὶ νὰ κατασκευάσῃ τὴν καλύβην του. Ἀπέκτησεν ἀκολουθῶς σπόρους, ἰππελάφους καὶ τινα κριάρια. Ἔως ἐδῶ ἐξεστεινέτο ἡ καλοκαγαθία τοῦ ἡγεμόνος· ἀλλ' ἦτον ἀρκετὸν τοῦτο δι' αὐτόν· διότι ἡ ἐπιδειξιότης καὶ αἱ γνώσεις του ἐμβέλλον νὰ τὸν προξενήσωσι τὸ ἐπίλοιπον.

Ἐἶχαν ἤδη δοθῆ εἰς τὸ κυνήγιον τῶν ἀρκτων καὶ ἄλλων ἀγρίων ζώων, τῶν ἡπυῖων ἐπώλει τὰ δέρματα εἰς τοὺς ἐμπόρους τῆς Βερεζόβης. Ἀκολουθῶς μαθὼν νὰ κατασκευάζῃ δίκτυα, ἐδόθη εἰς τὸ ὄψαρευμα· ἀλλ' ἡ κυριώτερα του ἐνασχόλησις ἦτον ἡ ἄγρα τῶν Κύκνων ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Ὄβη. Πρὸς τὸ φθινόπωρον ἔστησε μακρὰ δίκτυα μεταξὺ τῶν δένδρων τὰ ὁποῖα περικύκλωναν τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, ἀκολουθῶς ἐπιβιβαζόμενος ἐφ' ἐνὸς πλοιαρίου ἐδίωκε τοὺς ἐμπροσθεν αὐτοῦ κύκνους, οἵτινες ζητοῦντες καταφύγια πρὸς τὸ δάσος ἐπικύνοντο εἰς τὰ δίκτυα. Ὁ Νικόλαος συνήθριζε καὶ ἀγριοστάφυλα μαῦρα.

Τὰς περισσοτέρας του ἐσωδαίαις μετέφερον εἰς τὴν Βερεζόβην, ὅσας ἐπιτήγαινε διὰ νὰ πληρώσῃ τὸν φέρον εἰς τὸν εἰσπράκτωρα Μιχαὴλ Κίτσοφφ, ὅστις μὴ λησμονήσας τὴν καταφρόνησιν με τὴν ὁποίαν ὁ νέος ἄλλοτε ἀπέβριψεν τὰς πριτάσεις του, ἐπροσκάθησε παντοσρόπως νὰ τὸν βλάψῃ· ἀλλ' ὁ Νικόλαος ἐψευσε τὰς προσπαθείας του διὰ τῆς εἰς τοῦ νόμους εὐπειθείας του, καὶ ἀκρίβους ἐκτελέσεως

τῶν εἰς τοὺς ἀποίκους ἐπιβαλλομένων χρεῶν. Τοιοῦτοτρόπως, ὁ Εἰσπράκτωρ πρὸς ἐκδίκησιν δὲν εὗρεν ἄλλο καταφύγιον, εἰμὴ τὸ νὰ τὸν περιφρονῆ ὅσας εἰς τὸν ἀπαντοῦσεν εἰς τὸν δρόμον με τοὺς εἰρωνικούς του γέλωτας.

Ἐν πρώτῃ ὁ Νικόλαος ἄφησε τὴν καλύβην του, φέρων μεθ' αὐτοῦ πολυτίμους τινὰς γούνας, τὰς ὁποίας ἐσκόπευε νὰ πωλῆσῃ εἰς τὸν Δανιὴλ Ὀλδόρκην, καὶ οὕτως διευτύθη πρὸς τὴν Βερεζόβην, ὅπου εἶχε πολὺν καιρὸν νὰ ὑπέλθῃ. Συνέβη δὲ τοῦτο περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου, ὅπότε τὰ φύλλα τῶν σιμύδων προσβαλλόμενα ὑφ' ἐνὸς ἀρκτικοῦ ἀνέμου, ἐπιπτον σωρηδὸν εἰς τὰς παιδιόδας· ὅπότε αἱ ἀγριαὶ χῆνες ἐπέτων ὡς σύννεφα εἰς τὰς περιοχὰς τῆς δύσεως, καὶ ὅπότε τὸ πᾶν προεμήνευε τὴν πλησίον τοῦ χειμῶνος. Τοιούτη εἶναι ἡ ταχύτης τῶν μεταβολῶν εἰς τὴν Σιβηρίαν, ὥστε ἐντὸς ὀλίγων ὥρων δύναται τις ἐκ τοῦ ὀρκειωτέρου καιροῦ νὰ πέσῃ εἰς τὴν δριμύτητα τοῦ χειμῶνος.

Ὁ Νικόλαος ἠκολούθησε λοιπὸν τὴν σημειουμένην διὰ σειρᾶς δένδρων ὁδὸν, καὶ ὅταν ἐπλησίαζεν εἰς τὴν Βερεζόβην, εἶδεν ὅτι οἱ κάτοικοι ἐπερίμεναν μίαν ἐπιδρομὴν τοῦ ψύχους, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ ὅλοι προετοιμάζοντο. Αἱ ὁδοὶ ἦσαν πλήρει 'ρώτων φερόντων προμηθείας· Ὀστιακῶν καὶ Σαμογιέδων φορτωμένων μετ' ἰχθύας, ἢ μετ' κρέατα ἰππελάφων, διὰ τοὺς πολίτας, οἵτινες προμηθεύονται διὰ ταῦτα κατ' ἔτος διὰ τὸν χειμῶνα, χωρὶς ἄλλην τινὰ προετοιμασίαν.

Ἀφοῦ εἶχε διαπεράσει διαφόρους ἰσθμὸς ὁ Νικόλαος ἐφθασε τέλος εἰς τὴν αἰλίαν τοῦ Δανιὴλ Ὀλδόρκη ἧτις ἦτο μία ξύλινος, μεγάλη καὶ ἀρκετὰ ὑψηλή. Ἡ οἰκία αὕτη ἐδιαιρεῖτο εἰς διαφόρα χωρίσματα χρησιμεύοντα ἕκαστον τὸ εἰκονοστάσιον τῶν Ἁγίων, περικυκλωμένον πανταχόθεν ἀπὸ λαμπάδας, καὶ τεχνητὰ ἄνθη. Εἰς αὐτὸ, τὸ χωρίσμα ὑπεδέχοντο τοὺς ξένους· ἐπέρατεν ἀκολουθῶς ἀπὸ ἐμπροσθεν τῆς θύρας τοῦ χωρίσματος εἰς τὸ πέραν τοῦ ἐναποταμιεύονται Εὐρωπαϊκοὶ οἶνοι, καὶ πλούτιστα ἰσπανοὶ. Ἀκολουθῶς διαπερῶν διαφόρους θαλάμους περιέχοντας δέρματα ἰππελάφων καὶ διαφόρους ἄλλας παραματείας, ἀνέβη εἰς τὸ ἰδιαίτερον οἶκον, τὸ ὁποῖον κατοικεῖ ὁ Δανιὴλ Ὀλδόρκης, καὶ τὸ ὁποῖον, διὰ τὰς ἐμπροσθεν ὄντας ἐν αὐτῷ πολλὰ καὶ διάφορα εἶδη, ἦτον ἀποδοτικὸν μᾶλλον πραγματειῶν, ἢ οἴκημα.

Ο ΓΑΛΛΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΩΣΙΑΝ.

Ἡ ἐξῆς περιγραφή τῶν παθῶν τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ εἰς τὴν Ῥωσίαν, κατὰ τὸ 1812 δείχνει καθαρώτατα πόσον μεγάλα εἶναι κάποτε τὰ τοῦ πολέμου δεινά.

Ἐν χειμῶν τῶν μᾶς ἐπρόφθασεν ἐπιβαρύναν δὲ τὰ πάθη ἐκάστου, ἔδωκε τέλος εἰς τὴν ἀμοιβαίαν συνδρομὴν, ἢ ὅποια ἕως τῶν μᾶς εἶχεν ὑποβαστάζειν. Ἀπὸ τοῦ νῦν μεμονωμένοι καὶ ἀτομικοὶ ἀγῶνες μόνον παριστάνοντο εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. ἕως καὶ οἱ καλλήτεροι δὲν εἶχαν πλέον κἀμμίαν ἐντροπήν. Πᾶσα ὄπλων ἀδελφότης ἐλησμονήθη· ὅλα τὰ δεσμὰ τῆς κοινωνίας διελύθησαν· ἡ ὑπερβολικὴ ταλαιπωρία τοὺς εἶχεν ἀποθηριώσειν. Ἡ καταφθέρουσα πείνα, ἀφαιρέσασα πᾶν αἰσθημα ἀνθρωπικόν, ἀφήκε μόνον τὸ πρὸς διακρύφαζιν τῆς ζωῆς κτηνώδες ἐνστίγμα.

Ἐξωμοιώθησαν τρόπον τινά, μὲ τὸ τραχὺ καὶ θάρβαρον κλίμα. Ὡς οἱ χειρότεροι τῶν ἀγρίων, οἱ δυνατοὶ ἐπιπύσαν ἐπάνω εἰς τοὺς ἀδυνάτους, καὶ τῶν ἥραζαν ὅ,τι ἐκρατοῦσαν· προθύμως ἐπερικύκλωναν τοὺς ἀποθνήσκοντας, καὶ πολλάκις κἂν δὲν ἐπρόσμεναν τὴν τελευταίαν πνοὴν πρὶν τοὺς γυμνώσωσιν. Ὅταν ἀλογόν τι ἐπιπύσαν, ὠρμούσαν κατεπάνω του, τὸ ἀνέσχιζαν καὶ ὡς πεινασμένοι λύκοι, ἥραζαν τὸ κρέας ὃ εἰς ἀπὸ τοῦ ἄλλου τὸ στόμα. Μολαταῦτα, ἦσαν ἀκόμη πολλοὶ φυλάσσοντες τόσον ἠθικὸν αἰσθημα, ὥστε πρὸς σωτηρίαν ἑαυτῶν νὰ μὴ προξενώσι εὐθὺς εἰς ἄλλους· τίποτε ὅμως ὑπὲρ τοῦτο δὲν ἔσχε νὰ κατορθώσῃ ἢ ἀρετὴ των. Ἐὰν ἀξιώματις τις ἢ στρατιώτης ἐπιπύσαν πλησίον αὐτῶν, ἢ ὑπὸ τοὺς τροχοὺς τοῦ κανονίου, ματαίως τοὺς ἐπαρακάλει ὑπὲρ τῆς κοινῆς πατρίδος, θρησκείας, καὶ ἀγῶνος, νὰ τὸν συνδράμωσιν· οὐδ' ἐγύριζαν νὰ τὸν ἴδωσι· τὸ κλίμα εἶχε παγώσειν τὰς καρδίας των. Ἡ αὐστηρότης τοῦ εἶχε συστρίψειν τὰ αἰσθήματα ὡς καὶ τὰ πρόσωπά των. Παρὰ τὰ ἴδια τοῦ παθῆ κανεὶς δὲν ἐσολογίζετο τίποτε ἄλλο· ὁ φόβος δὲν ἄφινε τόπον δι' ἔλεος. Ἡ περιφιλανθία ἐκείνη, τὴν ὅποιαν πολλάκις προξενεῖ ἡ ὑπερβολικὴ εὐδαιμονία, πηγάζει καὶ ἀπὸ ἄκραν κακοδαιμονίαν· ἀλλ' εἰς τοιαύτην περίστασιν εἶναι πλέον συγχωρητὴ· καθότι ἐκείνη μὲν εἶναι θεληματικὴ, αὕτη δὲ ἀκούσιος· ἡ μίαι ἐγκλημα τῆς καρδίας, ἡ ἄλλη ὁρμὴ τις φυσικὴ. Ἰφώντι εἰς τὴν προκειμένην περίστασιν, ἦτό τις ὅπως οὐκ ἐπυγνώμης ἀξίος· διότι καὶ ἐν μόνον λεπτόν αὐ ἐστέκετο,

ἔβαλλεν εἰς ὄχι μικρὸν κίνδυνον τὸν ἑαυτὸν του· εἰς τὸ μέσον τοῦ καθολικοῦ τούτου ἀρραρισμοῦ, ὅποιος ἐξήπλωνε τὴν χεῖρα εἰς τὸν συστρατιώτην, ἢ τὸν πίπτοντα αὐτῷ ἀρχηγόν, ἔδειχνε γενναϊότητα τὴν πλέον θαυμασίαν.

Ὅτε, παντάπασιν ἀπληροῦσμένοι, δὲν ἠδύναντο πλέον νὰ προχωρήσωσιν, ἔστεκαν ὀλίγα λεπτά, καὶ ὁ χειμῶν μὲ τὰς παγωμένας χεῖρας του τοὺς ἥραζε πλέον διὰ ἰδικούς του. Εἰς μάτην τότε, νάρκωσιν αἰσθανόμενοι, ἠγωνίζοντο νὰ κινηθῶσιν. Ἄλαλοι καὶ ἀναίσθητοι ἐπρόβαιναν ὀλίγα βήματα ὡς μηχαναί· ἀλλὰ τὸ αἷμα παγόνων ἤδη εἰς τὰς φλέβας, ἔρρεεν ἀσθενῶς διὰ μέσου τῶν καρδιῶν, καὶ ἀναβαίνον εἰς τὰς κεφαλὰς, τοὺς ἔκαμνε νὰ κλονίζωνται ὡς μεθυσμένοι. Ἀπὸ τὰ ὄμματά των κόκκινα καὶ φλογωμένα ἐκ τῆς ἀδιακόπου ὀψευς τῆς θημβονούσης χιόνος καὶ τῆς ἀγρυπνίας, ἐξώρμων δάκρυα αἵματος, συνωδευμένα μὲ στεναγμοὺς βαθυτάτους· ἐκύτταζαν τὸν οὐρανόν, ἡμᾶς, καὶ τὴν γῆν, μὲ σκυθρωπὸν καὶ ἀγριὸν πρόσωπον· τοῦτο ἦτον ὁ τελευταῖος ἀποχαιρετισμὸς των· ἢ μᾶλλον ὄνειδος εἰς τὴν θάρβαρον ἐκείνην φύσιν, ἢ ὅποια τοὺς ἐβασάνιζε. Πίπτοντες οὕτω ἐπάνω εἰς τὰ γόνατα, καὶ ὕστερον ἐπάνω εἰς τὰς χεῖρας, κινουντες πρὸς ὀλίγον τὰς κεφαλὰς ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά, ἐνῶ ἀπὸ τὰ ἀγκομαχοῦντα χεῖλη των ἐφεύγαν θρήνοι οἱ πλέον θλιβεροί, ἐξηπλόνοντο τέλος, ἐπάνω εἰς τὴν χιόνα, κοκκινίζοντες αὐτὴν μὲ ρεῦμα ζωντανῶ αἵματος, καὶ ὅλαι των αἰ δυστυχίαι ἐτελείοναν. Οἱ τανῶ αἵματος, καὶ ὅλαι των αἰ δυστυχίαι ἐτελείοναν. Οἱ συστρατιῶται τοὺς ἐδιάσκελίζαν, χωρὶς κἂν νὰ πικραμερίζωσι, φοβούμενοι μὴ μακρύνωσι τὴν ὁδὸν καὶ μὲ ἐν βῆμα· οὔτε τὰς κεφαλὰς δὲν ἔστρεφαν νὰ τοὺς ἴδωσι· διότι, ἐπειδὴ τῶν κεφαλῶν καὶ γενειῶν αἰ τρίχες ἦσαν παγωμέναι, τὸ παραμικρὸν τῆς κεφαλῆς κίνημα ἔφερε πόνον.

Σκηναί, ἐτι πλέον φρικώδεις, ἐπαρουσιάζοντο εἰς τὰ εὐρύχωρα ἐκεῖνα προτωρινὰ οἰκοδομήματα, τὰ ὅποια ἐκ διαστημάτων ἀπαντούσαμεν εἰς τὸν δρόμον. Εἰς ταῦτα στρατιῶται καὶ ἀξιώματις ὠρμούσαν συγκεχυμένοι, καὶ ἐστοιβάζοντο συνάμα ὡσάν βώδια. Οἱ ζωντανοί, μὴ ἔχοντες ἀρκετὴν δύναμιν νὰ μετακινήσωσι τοὺς ὅσοι εἶχαν ἀποθάνειν πλησίον τοῦ πυρός, ἐκάθιζαν ἐπάνω εἰς τὰ νεκρὰ σώματα, ἕως οὗ ἤρχετο ἡ ὥρα των νὰ ἀναπνεύσωσιν, ὅτε ἐχρησίμευαν καὶ αὐτοὶ ὡς νεκροκράββατα εἰς ἄλλα σφάγια. Ἐνίοτε ἐπυρπολοῦντο τὰ ξύλα ἐκ τῶν ὅποιων συνίσταντο αἱ οἰκοδομαὶ αὐταί, καὶ τότε ὅλοι οἱ εὐρισκόμενοι μέσα ἠμθάνεις ἤδη ἀπὸ τὸ κρύος, ἀπέψυχαν εἰς τὸ μέσον τῶν

φλογών. Εἰς χωρίον τι οἱ στρατιῶται ἔβαλλαν φωτίαν εἰς ὀλοκλήρους οἰκίας, διὰ νὰ ζεστανθῶσιν ὀλίγας στιγμάς. Τῶν πυρκαϊῶν τούτων ἡ λάμψις εἴλκυε πολλοὺς παράφρονας ἤδη ἀπὸ τὴν δριμύτητα τοῦ ψύχους καὶ τῆς κακοπαθείας τὴν ὑπερβολήν. Οὗτοι τρέχοντες ὡς μαινόμενοι, βρῦχοντες τοὺς ὀδόντας, καὶ μὲ γέλωτα δαιμονιακόν, ἐπιπταν εἰς τὴν μέτην τῶν φλογῶν, ὅπου ἀπέθνησκαν σπαρτῶμενοι φοβερά. Οἱ πεινασμένοι τῶν σὺντροφοὶ τοὺς θεώρουν ἀμέριμνοι· εἶναι δ' ἀληθέστατον ὅτι τινὲς αὐτῶν ἔσυραν τὰ ἡμισεψημένα σώματα ἀπὸ τὰς φλόγας καὶ ἐτόλμων νὰ φέρωσιν εἰς τὰ χεῖλη τὴν ἀνθρωπίνην σάρκα!

ΗΘΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ.

Ο ΔΥΝΑΣΤΗΣ ΤΙΜΩΡΗΘΕΙΣ.

Μυθιστορία Ανατολική.

Ζούτας [Ζαχάρ, οὕτω λεγόμενος διότι ἔφερε πάντοτε μεθ' ἑαυτοῦ τὴν μάστιγα, ἐξουσίαζεν ἐκ κληρονομίας μίαν γῆν δέκα λευκῶν (1) τὸ πλάτος. Κύριος ἀπειρῶν θησαυρῶν, εἶχεν ὅσα ἡ καρδία του ἐδύνατο νὰ ἐπιθυμήσῃ. Τὸ Κάστρον εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε διορίσει τὴν διατριβὴν του ἦτον κτισμένον ἐφ' ὑψηλῆς πέτρας, καὶ ὁ ἐκεῖ ὠκοδομημένος παρὰ τῶν προγόνων του Πύργος ἐχάνετο εἰς τὰ νέφη. Καθήμενος οὖν εἰς τὸ μέσον τῶν ὑποστατικῶν του, αὐτὸς μὲ ἐν γύρισμα τῶν ὀμματίων του ἐβλεπε τὸ ἡμισυ τούτων. Δὲν ἄφηνε νὰ διαβῇ καμμία ἡμέρα χωρὶς νὰ ἀναβῇ εἰς τὸν πύργον, ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ ὁποῖου ἔχαιρε νὰ θεωρῇ τὰ ἀνδράποδά του, καὶ τὰ ποιμνιά του. Αὐτὸς εἶχε τὸ ὄμμα του προσεκτικόν ἐξαιρέτως εἰς τοὺς δούλους, καὶ ὅταν κουρασμένοι ἀπὸ τὸν κόπον, ἀνεπαύοντο μίαν μόνην στιγμὴν, αὐτὸς ἐμαίνετο ἀπὸ τὴν ὀργὴν, καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο νὰ χαλιναγωγῆσῃ τὴν μανίαν του. Πεντήκοντα πληγαὶ καταβαίνουσαι ἀπὸ τὴν θηριώδη χεῖρά του ἦτον ἡ συνήθης ποινὴ τοῦ σφάλματος, καὶ αὐτὸς ἑ ἴδιος ἐτέρπετο εἰς τὸ νὰ τὰς διανέμῃ. Ὡ τῆς τερατώδους ἀπανθρωπίας! Ἀλλ' ὁ Θεὸς εἶναι δίκαιος, καὶ δὲν ἀφήνει ποτὲ ἀτιμωρητὸν τὴν κακουργίαν. Ὁ Ζούτας Ζαχάρ, ὅστις διεπέρνα

τὰς ἡμέρας του ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλοῦτος, καὶ ἐξουσίαζε δέκα λεύκας γῆς, καὶ ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι τὸν ἐγνώριζον δεσπότην, χωρὶς νὰ τοὺς ἀνταμείβῃ μὲ τὸ νὰ δείχνηται εἰς αὐτοὺς ὡς πατὴρ, ὁ Ζούτας Ζαχάρ ἐξαφνα, κατὰ θεῖαν παρασφώρησιν, ἔχασε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν του. Μολοντοῦτο ὑπήγεινεν ἀκόμη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ πύργου, βασανιζόμενος διὰ τὴν τύφλωσίν του, καὶ πολὺ περισσότερον ἀκόμη διὰ τὸ νὰ μὴ ἐδύνατο πλέον νὰ τέρπεται μὲ τὰ νὰ δέρη τοὺς δούλους του. Εἰς διάστημα εἰκοσι χρόνων ἡ χαρὰ δὲν ἠμπόρεσε νὰ εὕρῃ εἴσοδον εἰς τὴν καρδίαν του· αἱ πηγαὶ πάσης ἡδονῆς δι' αὐτὸν ἦσαν κεκλεισμέναι, ἡ δὲν ἔσταζον παρὰ σπανιωτάτας σταγόνας. Καθ' ὅλον τὸν καιρὸν τῆς ζωῆς του (ἐὰν ὁμως μία παρομία ὑπαρξίς ἀξίζει νὰ ὀνομάζηται ζωὴ) δὲν ἐγνώρισε μῆτε ὑγίαν, μῆτε εἰρήνην. Ἐπινεν εἰς χρυσοῦν ποτήριον τὸν καρπὸν τῶν ἰδρώτων ὅπου ἔσταζον ἀπὸ τὸ μέτωπον τῶν δυστυχισμένων δούλων του· ἀλλ' ἠσθάνετο νὰ σπαράττωνται τὰ σπλάγγνα του ἀπὸ καυστικωτάτους πόνους. Μῆτε ἡ κατοικία του, μῆτε ὁ πύργος δὲν ἀντηχοῦσαν ποτὲ ἀπὸ τὰς ἱερὰς ψαλμωδίας, ὅπου οἱ ἀθῶοι δούλοι του προσέφερον ἀκαταπαύστως πρὸς τὸν δημιουργὸν τοῦ παντός. Αὐτὸς δὲν ἀπέλαυε μῆτε τὴν γλυκύτητα τοῦ ὕπνου, ὅστις ἤρχετο νὰ ἐλαφρώσῃ ἀπὸ τοῦ κόπου τὸν δούλον, τὸν εἰς μόνον τὸν καιρὸν τῆς νυκτός μὴ ὑποκείμενον εἰς τὰ τυραννικά του βλέμματα. Θεὲ Διόνιε! Σὺ εἶσαι δίκαιος, θέλω τὸ κηρύξει εἰς ὅλα τὰ κτίσματα. Ὁ Ζούτας Ζαχάρ διάγων ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν μόνος του εἰς τὸν ὑψηλότερον τόπον τοῦ πύργου, αἰφνιδίως ἐκτυπήθη ἀπὸ ἑνα κεραυνόν, καὶ ἐνταυτῷ ἐκρημνίσθη εἰς τοὺς πόδας τῶν δούλων του, οἱ ὁποῖοι συναθροίζονται ἀγεληδόν, τὸν περικυκλόνουν καὶ συνθρηνοῦντες τον, κατευθύνουσι πρὸς τὸν οὐρανὸν τὴν εὐχὴν ταύτην: Ἄχ! δίκαιε Θεέ! εἴθε ὁ κεραυνός σου νὰ ἐπλήγῃσεν εἰς καλὸν τὸν Ζούταν Ζαχάρ, καὶ νὰ ἐκατάστησε καλλητέραν τὴν ψυχὴν του! Τοιαύτη ἔγινεν ἡ δέησίς των. Ὡ ἀνθρώποι! πόσον προτιμώτερον εἶναι εἰς τοῦτον τὸν κόσμον νὰ ζῆ τις ἀνδράποδον καὶ δούλος παρόμοιος τούτοις, παρὰ Κύριος ἀπειροῦ πλοῦτος μὲ τὴν ψυχὴν τοῦ Ζούτα Ζαχάρ! Ὡ ἀνθρώποι! ἐν ἡ ψυχὴ σας εἶναι πλουσία ἀπὸ ἀρετᾶς, ἂν ἔχετε ἐντελεῖ ὑγίαν, μὴ φθονεῖτε τὴν τύχην κένενός Ζούτα Ζαχάρ τοῦ χρηματίσαντος ὠμότατον θηρίον μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

(1). Λεῖκα (Lieve) ἡ Γαλικὴ περιέχει 2400 γεωμετρικῶν ἐπαρῶν, τούτῃς ἑμίλια Ἰταλικὰ, ἡ Τουρκικὰ δύο, καὶ δύο πέμπτα. Τὸ ἑπῆμα περιέχει πόδας πέντε γεωμετρικούς.

ΗΘΙΚΗ.

Ἡ ἐλπίς.

Ἡ Θρησκεία μᾶς ἐδιόρισεν ἀρετὴν τὴν ἐλπίδα, καὶ αὕτη ἢ καλὴ ἔννοια εἶναι ἢ πλέον θαυμαστὴ τῆς τῶν Χριστιανῶν ἠθικῆς· ἡ ψυχὴ φρίττει, ὅταν βλέπῃ τὴν τελειότητα, τῆς ὁποίας τὸ εὐαγγέλιον εἶναι τὸ παράδειγμα. Ἰ Πῶς δὲν ἀπελπίζομεθα, ὅταν δὲν ἠμποροῦμεν ποτὲ νὰ τὴν φθάσωμεν τοῦλάχιστον ἀπὸ μακρὰν; εἴμεθα τόσον ψυχροὶ πρὸς τὴν ἀρετὴν, μ' ὅλον ὅτι θαυμάζομεν τὴν ωραιότητά της, καὶ τόσον ἀδύτατοι ἐναντίον τῆς κακίας, μ' ὅλον ὅτι μισοῦμεν τὴν ἀσχημίαν της, ὥστε χρεῖαν ἔχομεν βοήθειας ἐναντίον τῆς δυσπιστίας καὶ αὐτοῦ τοῦ ἑαυτοῦ μας. Ἡ χριστιανικὴ πίστις ἔβαλε τὴν ἀρετὴν εἰς τὸ ἀνώτατον ὕψος, καὶ μ' ὅλον τοῦτο ἀνοίξε τὸν δρόμον εἰς τὸν πλέον χαμηλὸν ἄνθρωπον.

Ἰ Τί εἶναι ἡ τῶν παλαιῶν ἠθικὴ ὡς πρὸς ταύτην τὴν συμμαχίαν τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας μὲ τὸ μεγαλεῖον τῆς αἰωνίου εὐδαιμονίας; Οἱ Ἐπικούρειοι κατέστησαν εὐκολὸν εἰς ὅλους τοὺς ἄνθρώπους, τὴν ἀρετὴν ἢ φιλοσοφίαν ἢ τὸν ἥτον ἢ τῆς εὐδαιμονίας· διὰ νὰ φθάσῃ τινὰς εἰς αὐτήν, ἔπρεπε νὰ καταλάβῃ καλὰ τὰ ἀληθινὰ του συμφέροντα, νὰ οἰκονομῇ τὰς ἐκ τῆς φρονήσεως ὀφελείας, καὶ τὰς ἐκ τῆς ἀγαθότητος ἡδονάς. Ἐπειδὴ δὲν ἠμποροῦσε νὰ ὑψώτῃ τοὺς ἄνθρώπους ἕως εἰς τὴν ἀρετὴν, κατεβίβασε τὴν ἀρετὴν ἕως ἐκεῖ, ὅπου ἠμποροῦσαν οἱ ἄνθρωποι νὰ τὴν φθάσωσιν.

Οἱ Σταϊκοὶ δὲν εἶχαν πέσει εἰς ταύτην τὴν βεβήλωσιν τοῦ ἀπολύτου καὶ ἀμεταβλήτου ἀγαθοῦ, ἀλλὰ τὸ ἐσεβάσθησαν ὁ ἄνθρωπος ὅμως δὲν ἦτον πλέον ἐπιτήδειος νὰ τὸ φθάσῃ. Αὐτὰ λοιπὸν ὑπέμετρα ἐμεγάλωσαν τὸν ἄνθρωπον· καὶ ὅποτε ἡ ἀρετὴ δὲν ἐβλέπετο ἀπὸ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, αἱ δυναταὶ καὶ γενναῖαι ψυχαὶ ὑψόνοντο μὲ ὑπερηφανίαν, διὰ νὰ φθάσωσιν ἕως εἰς αὐτήν. Ἡ χριστιανικὴ πίστις ἐφόλαξε τῆς ἀρετῆς τὰ αἰώνια κατηγορούμενα, καὶ μὲ τὴν ἰσθμὴν τῆς συνειδήσεως φωνὴν ἔκαμε ν' ἀκουσθῶσιν αἱ ἐντολαί, τὰς ὁποίας αὐτὴ κηρύττει, ἀλλ' εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ἦνωσε τὸν οὐρανὸν μὲ τὴν γῆν· ἠνοίξε τοῦτον τῆς ἐλπίδος τὸν δρόμον, ἡ ὁποία ἀφίνουσα τὴν ἀρετὴν εἰς τὸ ὕψος της, πῖάνει τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν δυστυχιστάτην τῆς ταπεινότητος κατάστασιν.

Ὅτε ἡ Θρησκεία μᾶς ἐγγυᾶται ἐναντίον τῆς ἀπελπισίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ μᾶς βύβῃ τὸ θέλημα τῆς τελειότητος. Διὰ παραγγέλει τὸ θάρρος· βοηθεῖ τὴν ἀσθενεῖαν

μας, τὴν στηρίζει μὲ παρηγορητικούς λόγους· ἡ ἐκμολὴ καὶ καρτερίᾳ μᾶς ὑπόσχεται τὸν οὐρανὸν

Ὁ Θεὸς, ὁ ὁποῖος ἐδημιούργησε τὸν ἄνθρωπον, γνωρίζει τῆς ψυχῆς του τὸν πόλεμον· αὐτὸς ἐσυγχώρησε τοὺς τειρασιμῶς, διὰ νὰ βραβεύετο ἀξίως ὁ ἄνθρωπος· εὐσπλαγγνίζεται τὰς πληγὰς μας. Αὐτὸς, ὁ ὁποῖος μᾶς ἐπλασεν, ὅταν πέσωμεν, μᾶς σηκώνει ἀπὸ τὴν πτώσιν μας· αὐτὸς, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ ὑπερέσῃ τὴν πτώσιν μας, ἐπειδὴ φυλάττει δι' ἡμᾶς ἀμειδίαν, ἂν περιπατῶμεν σταθερὰ εἰς τὸν δρόμον τὸν ὁποῖον μᾶς ἐχάραξεν. Ἡ τῶν χριστιανῶν ἠθικὴ εἶναι εἰς τελείαν ἀρμονίαν μὲ τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου· ἡ ἐλπίς εἶναι ἀρετὴ, ἐπειδὴ ἡ τελειοποίησις εἶναι ἀέλιπτος· ἡ μετάνοια κερδαίνει τὸν οὐρανόν· διότι οἱ ἄνθρωποι ἀκατάπαυστα ἀμαρτάνουσιν· Ὁ Θεός, διὰ νὰ λησμονηθῇ τὸ περασμένον, ἄλλο δὲν ἐπρόσταξεν, εἰμὴ λύπην μὲ εἰλικρινεῖαν· οἱ Τελῶναι καὶ οἱ ἀμαρτωλοὶ κἀθηνται εἰς τὴν τράπεζάν του· ἡ μετάνοια προσφέρει ἀκατάπαυστα τὴν ἐλπίδα νέας συνθήκης· εἰς μόνον τὸν Θεὸν ἤρμοζε νὰ μᾶς κάμῃ νὰ καταλάβωμεν, ὅτι τὸ θεῖον ἔλεος εἶναι ἀκράτου, καθὼς καὶ ἡ τῶν ἀνθρώπων κακία.

Ἄς μὴν ἐμπιστευώμεθα μ' ὅλον τοῦτο εἰς τὴν ταχείαν λήθην τῶν ἡμετέρων ἀμαρτημάτων· διότι τοῦτο δὲν εἶναι τῆς μετανοίας τὸ νόημα. Ὁ μυθολογούμενος Ἡρακλῆς ἐπάλασε μὲ τὸν Ἄνταϊον υἱὸν τῆς γῆς· ἀλλ' ὅσας οὐτος πίπτων, ἤγγιζε τὴν γῆν, ἀνελάμβανε νέας δυνάμεις· τέλος ὁ Ἡρακλῆς ὑψώσας αὐτὸν εἰς τὸν ἀέρα, τὸν ἐπνίξε· Παιρομοίως, πολεμοῦντες μὲ τὴν κακίαν οἱ υἱοὶ τῆς γῆς, ἐξαναπίπτουσιν ἀκατάπαυστα, καὶ καθὲ πτώσει ἀνανεοῖν τὰς δυνάμεις των· ἀλλὰ τέλος, ἡ κακία τοὺς πνίγει καὶ τοὺς φωνεῖ.

Ἐάν, ὅτι νὰ ἐπιστραφῶμεν εἰς τὸν Θεόν, χρειάζεται ταχύτης, ταχεῖα θέλει εἶσθαι καὶ δι' ἡμᾶς ἡ συγχώρησις τὸν ἄσωτον υἱὸν ἐδέχθη ὁ πατὴρ μὲ χαρὰν καὶ μὲ συμπόσιον, ὅτε ἐφάνει ἐκ δευτέρου εἰς τὴν οἰκίαν· ἀλλ' ἤθελεν ἀποθάνει τῆς πείνας, ἂν ἤθελε περισσότερον ἀναβάλλει τὸν καιρὸν νὰ προσπέσῃ εἰς τὰς πατρικὰς τοῦ ἀγκάλας·

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Ὅτι ἡ τύχη παντὸς ἔθνους κρέμεται ἀπὸ τὴν καλὴν ἀνατροπὴν τῶν νέων. Σελ. 113. Περὶ τῆς πολιτικῆς ἐσότητος 115. Περὶ τῶν μετεώρων. 116. Στοιχειώδεις τῶν φυτῶν ἀρμονίαι μὲ τὸ νερὸν καὶ μὲ τὸν ἀέρα διὰ μέσου τῶν φύλλων, καὶ τῶν ὀπωρικῶν. 117. Ποίημα πρὸς τὴν Ἑλλάδα. 118. Γνωμικά. 120. Παρατηρήσεις τοῦ I. I. Ρουσσῶ πρὸς ἀνθρωπομόρφων ζώων. 121. Ανέκδοτον. 122. Ὁ Ἰσραδῆς 124. Οἱ ἐξόριστοι. 125. Ὁ Γαλλικὸς στρατὸς εἰς τὴν Ρωσίαν 126. Ἠθικὸν διήγημα, ὁ δυνάστης τιμωρηθείς. 127.

Η ΜΒΑΣΙΣΑ ΤΩΝ ΚΥΚΛΑΔΩΝ ἐκδίδεται κατὰ μῆνα εἰς δύο τυπογραφικὰ φύλλα
κρίσκονται δέ,

ἘΝ ΣΜΥΡΝῃ, παρὰ τῷ Κυρίῳ Ἰωσήφ Βιάγγητι.

ἘΝ ΜΑΓΝΗΣΙΑ, παρὰ τῷ Κυρίῳ Ἰωάννῃ Φίλω Εὐσταθίου,

ἘΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, παρὰ τῷ Κυρίῳ Ἰ. Λαζαρίδῃ, γενικῷ ἐπιστάτῃ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ,
καὶ κατὰ τὴν Βλαχμοδαίαν.

ἘΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, παρὰ τῷ Κυρίῳ Δοῦκῃ Πικπᾶ, καὶ Α. Πουλῇ.

ἘΝ ΘΗΡΑ, παρὰ τῷ Κυρίῳ Μάρτῳ Γαβαλλᾷ.

ἘΝ ΤΑΙΣ ἘΠΑΡΧΙΑΙΣ, παρὰ τοῖς Κ. Ταχυδρόμοις.

ἘΚΤΟΣ ΤΗΣ ἘΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ, παρὰ τοῖς Κ. Προξένοις.

Τμητὴ ἑτησία προπληρωτέα, ἐν Ἐργουπόλει.

Δραχμαὶ 6.

Ἐκτός τῆς Ἐργουπόλεως (διὰ τὰ ταχυδρομικὰ ἐξόδα) οὐ 7.